

Munkástársak!

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség VI. osztálya, folyó hó 28-án, szombaton este 8 órakor a Plavetzky-Hallban, (20 West St.)

NAGY NÉPGYÜLÉS

tart a következő napirenddel:

A munkanélküliség okai.
Előadó Bolgár Elek elvtárs, New Yorkból.
Felhívjuk az összes Newark (N. J.) és környéki munkásokat, hogy a gyűlésen megjelenni sziveskedjenek.

Az Amerikai Magy. Szoc. Munkás Szövetség V. kongresszusa.

Ez idei évi kongresszusunkat április hó 18. és 19-ik napján tartjuk. A tanácskozás — szokás szerint — husvét előestéjén kezdődik és husvét vasárnapján folytatódik.

A kongresszus napirendje:

1. A vezetőség jelentése:
 - a) Titkár jelentése.
 - b) Pénztárnok jelentése.
 - c) Szerkesztő jelentése.
 - d) Könyvkereskedő jelentése.
 - e) Nyomdavezető jelentése.
 - f) Ellenőrök jelentése.
2. Szervező jelentése.
3. Küldöttek jelentése.
4. A vezetőség felmentése és megválasztása.
5. Gazdasági és politikai mozgalom.
6. Szövetségi ügyek.
7. Indítványok és panaszok.

A kongresszus színhelye: Newark, N. J., 20 West St. (Plavetzky-féle terem.)

Felhívjuk a szervezeteket, hogy küldötteiket a lehető legrövidebb idő alatt válasszák meg. Fontosnak tartjuk, hogy minden szervezet a saját kebeléből válassza meg képviselőit.

Indítványok legkésőbb két héttel a kongresszus előtt beküldendők.

Minden szervezet, mely megalakulását legalább két héttel a kongresszus előtt bejelentette, jogosult két képviselő kiküldetésére. (Szabványos szervezetnek legalább hét tagból kell állnia.)

Elvtársi üdvözléssel
a Központi Vezetőség.

A kongresszus ügyrendje:

1. A tárgyalásokban csak küldöttek és a vezetőség tagjai vehetnek részt. Szavazati joggal bírnak a küldöttek, a szövetségi üzleti vezetésre vonatkozó ügyek kivételével a vezetőség tagjai és az ellenőrök.
2. Szóhoz jelentkezni csak írásban lehet. A jelentkezők sorrendben kapnak szót.
3. Az ügyrendhez szólók soron kívül beszélhetnek.
4. A szóbeli lajstrom lezárására vagy a vita bezárására vonatkozó indítványok mellett és ellen csupán egy-egy szóval beszélhet.
5. Az előadók egy fél óra hosszat beszélhetnek a vitában résztvevők kivétel nélkül 10 percig.
Egy szóhoz csak kétszer beszélhet.
6. A vezetőség tagjai a szükséghez képest bármikor beszélhetnek, de szintén csak 10 percig.
7. Határozatokat a kongresszus egyszerű szótöbbséggel hozhat. Szavazat egyenlősége az indítvány elvetését jelenti.
8. Az elnök az igazoló jegyekkel rendel el a szavazást, azonban 5 küldött indítványára névszerű szavazást rendel el. Ily esetben egy szervezetnek csak egy szavazata van.
9. A napirend egyes pontjaihoz indítványt csak öt küldött hozzájárulása után lehet tárgyalás alapjául elfogadni.
Indítványozók 10 percig zárszóval élhetnek.

TITKÁROK ÉS BIZALMIFÉRFIAK FIGYELMÉBE!

Miután az évi kimutatáshoz szükséges, hogy minden osztály beküldje jelentését f. hó 30-ig, felszólítjuk önöket, hogy a jelentést okvetlen küldjék be a fenti időre, ellenkező esetben az évi jelentésből osztályuk kimarad.

A következőkről kérünk pontos jelentést: 1. a jelenlegi taglétszám; 2. pénztári állomány; 3. a népgyűlések száma a napirend megnevezésével; 4. Hány vita vagy felolvasás tartott; 5. a szervezett ingó és ingatlan vagyonáról.
...Oly szervezetek, kiknek módjukban áll 1907. március 30-ig a fenti adatokról jelentést küldeni, küldjék be azokat is.

Közp. Titkárság.

Elvtársak!

Március 18-án ismét megünnepelhetjük a nemzetközi proletáriátus a francia munkásosztály 1871-iki emlékezetes forradalmának évfordulóját.

Az a rövid időköz, mely március 18-ika — amely napon egész Páris mint egy ember lázadt fel a Thiers által képviselt burzsoázia azon kísérletének eredményeként, hogy elszakítsa a nemzetorséghoz tartozó tüzérseget, mely főleg párisi munkásemberekből állott — és május 28-ika között eltelt, amikor a kommun hőseinek utolsói elhullva a tulnyomó ellenféllel szemben Belleville és Menilmontant magaslatain, oly küzdelmet tüntet fel, melylyel semmiféle osztályharc a történelemnek nem hasonlítható össze.

Lelkesedésük és hősiességük fenségében, ama nagylelkűség közepette, melyet uraikkal szemben mutattak, kik üldözték és elnyomták azokat, kiknek a célban való szolidaritása a egyértelműsége, kiknek a tetben való gyorsasága ott, ahol az osztálynyomás mindazon eszközökkel kellett dönteniük, melyek szükségesszerű járuléka a kapitalista uralom fennmaradásának s intézkedés és kényszerítése oly határozatoknak, melyek a szocialista köztársaság megalapítására irányulnak, mindez oly látványosságot nyújtott, mely az egész világot tiszteletteljes félelemmel és bámulattal töltötte el.

Helyünk nem engedi meg ezen csodálatos küzdelem részletes leírását, de talán helyén való lesz néhány gondoltnak megörögzítése és rövid összehasonlító tanulmányozása amaz eseménynek és a mai állapotoknak.

A kommun megalakításától való féltében és hogy csillapítsa és elterelje a burzsoázia növekvő elégtelenségét és a fenyegető proletárforradalmat, Bonaparte Lajos hadat üzent Poroszországnak. Rögton ezután a nemzetközi munkásszövetség kiáltványt bocsátott ki a német munkásokhoz, hogy ne engedjék meg ezt a tisztára dinasztikus háborút egy önvédelmi háboru keretein túlfejlődni, mert különben győzelem és vereség egyaránt végzetes válhatnak. A német munkások erre egy népgyűléssel feleltek, mely a Franciaországgal való háboru eszméjét proklamálta és határozatokat fogadtak el, melyek így végezték: "Mi ellenségei vagyunk minden háborúnak, legfőképpen azonban az uralkodóházak érdekében folyó háborúnak... Mely bánattal és szomorúsággal eltelve kényszerülünk egy védelmi háboruba bocsátkozni, mint elháríthatatlan bajba, de egyidejűleg felemeljük szavunkat az egész munkásosztályhoz, hogy tegyék lehetetlenné ezt az oly óriási társadalmi szerencsétlenségű jelentő eseményt azáltal, hogy maguk a népek számára igyekezzenek megszerezni a hatalmat, hogy az dönthessen béke és háboru felett és tegyék azt urra saját rendeltetésé fölött."

Hogy a háboru támadó háboruvá fejlődött, melynek eredménye Bonaparte Lajos megadása és a köztársaság kikiáltása volt, hogy utóbbinak a proletáriátus által való megdöntésével a szocialista köztársaságnak megalapítása következett, mely miután két hónapig teljes erőben volt, tönkrement, mire a burzsoázia ismét elnyerte az uralmat, mindez köztudomású.

Ezen történeti esemény megvilágításában önmagától merül fel egy kérdés: Minő tanulságot rejt ez magában a világ proletárjaira nézve általában s az Egyesült Államokéire különösen. Ebben a pillanatban is két hatalmas államot figyelhetünk meg, az Egyesült Államokat és Japánt, készenlétbe helyezkedve az egymással lehetővé váló konfliktus esélyeire. A legutóbbi pánik és a mindenütt jelentkező általános depresszió eredményeként a mi kapitalista uraink ismét a hazafiság istenét szölongatják. Milyen legyen ezzel szemben a szocialista magatartás? A válasz a 71-iki hallhatatlan hősköztől csengő hangon hangzik felénk. Kiáltványaik egyikében így szólnak: "Ismét a nemzeti becsület örve alatt fenyegetik a világbéket politikai törekvések. Világ proletárjai: hallassátok egyesülten hangotokat amaz egy kiáltásban, mely a háboru elítéli... Háboru oly kérdésért, mely hatalmi vagy dinasztikus érdeket rejt magában, a munkásosztály szemében nem lehet más, mint vétkes abszurditás. Válaszolva azoknak csatakiáltására, kik a veredőtől mentesítik magukat és az általános szerencsétlenségben oly zavarosra lelnek, melyben kedvükre halászhathatnak, mi protestálunk, mi a kik békét, munkát és szabadságot akarunk."

A forradalmi munkásosztály hangjában ily határozott egyértelműséggel kell csengenie. Nyujtsuk mi is testvéri üdvözlőtre kezeinket a japán munkásosztály felé és mindenekelőtt figyelmeztessük az uralkodó osztályt, hogy há-

boru esetében ne viseljék azt egy védelmi háboru szükségén túl,

Ne képzelje az uralkodó osztály, hogy a párisi kommun sorsa megismételhető lesz Amerikában. A munkásosztály egyik harcából a másikba sodorva, leszűri tanulságait févédecsének, csakugy, mint azon engedményeknek, melyeket uraitól csikar ki. Mi tudjuk immár, mik voltak a kommunizmus tévedései, mik az ő cselekedetekből és mulasztásokból eredő hibái és hasznos huzunk azokból. A gazdasági események menetéből láthatjuk immár, hogy sok dolgot nem tettek meg a kommunisták, amit meg kellett volna tenniük.

Hatalmas tényező a kommun bukásában, melyről ma már tudomásunk van, az akkori idők gazdasági szervezkedés éretlensége. A nagy kommunisták géniuszának egyik nyilvánulása volt ama legfontosabb határozataik egyike, melynek tárgya az összes nagyipari üzemek szervezése, melynek nem csupán minden gyárban dolgozó munkások szövetségét kellett volna magában foglalnia, hanem egy szerszind mindezen együttműködő szövetségek egyesületét is egy nagy szervezetben, mely, mint akkoriban Marx megállapította, a kommunizmusban csucosodni ki.

Az ipari fejlődésnek azon időben való elmaradottsága, bizvást elmondhatjuk, kizárta a gazdasági szervezkedés e formájának közvetlen megvalósítását, de a csira megvolt és ma, harminchétf éves fejlődés után, a kísérő ipari átalakulások folytán ez a csira kikelt és tetté vált. Az ipari unionizmus, miként azt az Industrial Workers of the World képviseli, egyúvé vonja, mint egy mágnes az összes eddig szétszórt forradalmi elemeket. Mind szorosabban fűzi és kapcsolja őket egy összefüggő egésszé, mindjobbban növekvő osztálytudattal szereli fel s fejlődve terjedelemben, hatalomban, tartalmazva politikai törekvéseinek természetesen előfeltételeit, fejlődése közben megépítette azt a strukturát, mely politikai törekvéseit erősíteni van hivatva.

A párisi kommun meghalt, de vértanuságot szenvedett védelmezőinek összeroncolt, véres hullái fölött kiemelkedik a forradalmi szellem, mely áthatja a proletárok seregét az egész világon, kik mennek előre lankadatlanul az elkerülhetetlen, dicső győzelem felé! A szocialista köztársaság megalapítása felé.

Charles H. Ross után.

RÖVID HIREK.

A munkanélküliek száma folyton szaporodik New Yorkban. Jelenleg 150,000-en felül van számuk, kik közül 47,500 unio tag.

A felsőbb bíróság törvénytelennek jelentette ki a főnök felelőssé tételét a munkások szerencsétlensége esetén.

Olaszországban a krízis szintén elharapódzott, amennyiben a visszavándorlók ezrivel lepik el az országot és segítik rosszabbítani a munkaviszonyokat.

Angolországban az öngyilkosság ijesztő módon terjed az éhező munkások és a tönkrement tőkészek között; azért, ahelyett, hogy a baj okát orvosolnák, nehéz büntetéssel sújtják azokat, kiknek nem sikerül meghalni. A tőkésnek persze nem sok gondot okoz, hogy a munkások éhen halnak-e, ellenben annál több gondjuk van most kutyáikra, azért most egy "Municipal Club"-ot nyitottak, hol csekély három shillingért megfenyésítik a kutyák körmeit, vagy megfésülik a szőrét, sőt a fogait is megtisztogatják s ha netalán nem volnának rendben arannyal vagy platínával bevonják. Egy szóval kutyá világ van Londonban is.

A szénraktárak újra megteltek, tehát a bőszoznak sztrájkra van szükségük, azért rögton megindult a pure and simple munkástrust vezetési között a tárgyalás és elhatározták, hogy a munkások egy részét sztrájkra viszik, hogy a bőszoznak legyen okuk a szén árát felemelni. De hogy a munkások a sztrájkot meg ne nyerjék, hát egy részét a unio-scabeknek dolgozni hagyják — így tesznek, ha a munkásokról van szó, de rögton egyöntetűen dolgoznak, ha a bősérdeke forog kockán.

Szt. Pétervárról jelentik, hogy a scár a St. Peter erőden imádkozott, valószínűleg azért, hogy a fekete százaknak, akik ép most tartják a kongresszusukat, sikerüljön a lázadó parasztokat legyilkolni.

JELENTÉSEK.

A MUNKÁSOK HELYZETE ELIZABETHPORTON.

Mikor a munkások helyzetéről írok, nem szorítkozhatom csupán egy-két gyár munkásainak a helyzetére, hanem ki kell terjednem általában mindazon helyekre is, melyek munkaviszonyait ismerem.

A "Népakarat" 21. száma, "Munkások helyzete Elizabethen" címmel egy közleményt hozott, mely némi fényt vet az Elizabethen lakó munkások helyzetére.

Ugyanazon szomorú helyzet, mely Elizabethen ütött tanyát, található fel annak vidékén is.

Ha meg akarunk győződni a magyar munkások nyomoruságos helyzetéről, úgy menjünk el Plainfield, N. J., Dunell, N. J., Perth Amboy, N. J., Carteret N. J., Cromma N. J., Greshville N. J. stb. helyekre, hol a magyarok összeszorulva egy szobában 10—15-en, piszkos, lakhatatlan helyeken tanyáznak egy ágyban hárman-négyen is alszanak, mert drága a lakás és nem telik házbérré.

Azok a munkások, kik haza sem utaztak, legtöbbszörre nem dolgoznak s akik még munkában vannak, azok mind rövidebb munkaidőt át dolgoznak, ami a bérüket tetemesen csökkenti.

Mikor dolgozhattak, mikor a lélekölő munka éjjel-nappal folyt, a kereset nem volt több egy dollár 50 centnél, a legjobb esetben, de a legtöbbnek csak egy dollár 20 cent. Ezen összegből kellett jobb időkben élni, ruházkodni s házbért fizetni, otthon hagyott családot tartani, egyleteket, papot pénzelni s újságot jártni; ki tudná felszámolni, hogy milyen kiadásai vannak ezen munkásoknak. Ha már a jobb időben felemésztték keresetüket a sokféle kiadás, képzeltelhi, milyen lehet most a helyzet, mikor egyáltalán nem keresnek.

Az ilyen nyomasztó helyzet dacára sem látja még a nyomor nagyságát, azon szemek, melyeket az a kettős hályog takar, melyet egy neveznek: vallás és hazafiság!

Tekintsük azon munkások helyzetét is, kiknek már leestek a szemükről a hályog s látnak teljes világossággal.

Bebizonyított dolog, hogy ahol egy öntudatosabb munkásosztály él, ottan a megélhetés feltételei: jobbakk. S ami ezen feltételeket előidézi, az nem más, mint a munkabérnek növevése; ha tehát el akarjuk érni egy műveltebb munkásosztály kialakulását, azt csak azáltal érhetjük el, ha a megélhetés módját megkönnyebbitjük.

Minden nap tapasztaljuk, hogy az élelmi cikkek ára tetemesen emelkedik, sőt nemcsak az élelmi cikkek ára, hanem ugyanezt látjuk a ruhaneműeknél is. A lakbér csak két év óta 3—4 dollárral emelkedett s dacára a válságnak s általános nyomornak az árak mégsem estek. Ezen nyomást kétségkívül érezzük mindannyian, legyen az öntudatos vagy öntudatlan munkás.

De míg az öntudatos munkás látja a fejlődés menetét s ebből következtetni tud, addig az öntudatlan, a tájékozatlan ezer veszélynek van kitéve, mindenki által kiszákmányolható. Egy ilyen nyomasztó becsapásnak estek áldozatul a mult héten Elizabethen néhányan. Már vagy egy hónapja, hogy bezárták a street-car shopot, mely vagy 500 embert foglalkoztatott. Nagy öröm keletkezett hát most a munkanélküliek között, az elizabethi "Time" híradása folytán; amelyben publikálja, hogy 9-én 600 ember fog alkalmazást kapni a street-car shopban. Az emberáradat oly nagy volt, hogy a villamosok alig győzték őket szállítani, talán még ilyen jó haszonra sohasem tettek szert a villamos kocsik tulajdonosai. A vége az lett, hogy a kiéhezettek, az elnyomottak közül egyetlen egyet sem vettek fel.

Hogy ilyenképen becsapták őket, ez csak egy magyarázat, hogy a munkások munkanélkülisége következtében a társaságok nélkülözik a viteldijak busás jövedelmét s hogy ez némileg kárpótolva legyen, kerülő uton egy híradást téve a lapba (a polgári lapok mindent hoznak, ha megfizetnek érte), ügyes spekulációval kiszalták a kiéhezettekkel még a kenyérré való is utazási díj fejében, s a kapitalisták zsebelték be.

A munkanélkülieket még egy más körülmény is nyomja, mely azokat a munkásokat is érinti, kik a létért való küzdelemben még tudtak egy pár dollárt megtakarítani a "jobb" időkben. Ezek azok a munkások, kik házhelyet vagy házat vettek részletfizetésre. Mennyi családás, mennyi becsapás rejtőzik a kiszákmányolás ezen másik fajtája mögött.

Azon részvényeseknek, kik ezen az uton gazdagodtak meg, a főtörekvésük az, hogy hosszú lejáratu terminust adjanak a vevőknek, kik csak a munkásosztályból kerülnek ki. Az ilyen munkások örülnek annak, hogy kevés törlesztéssel észrevétlenül, idővel tulajdonába fog átmenni a birtok s ezuton könnyebben morzsolhatja le életének hátralevő részét.

De milyen keserű csalódás éri őket, mikor beáll egy gazdasági válság. Munkából kiesik, s nem hogy a törlesztésre, de még kenyérré sem jut. Ezen alkalomra számítanak a részvényesek s ezért adják oly hosszú lejáratu kötvényeiket. Ha a szegény munkás a részletet fizetni nem tudja, elveszti a telkét s azt is, amit törlesztés fejében már fizetett. Két eshetőség áll fenn ezen dolognál:

Vagy elveszti a befizetett pénzét, vagy köveletését veszteségre eladja, ha ugyan akad vevő. Mind a kettő a munkást nyomja. Egy ilyen eset elő is fordult már, amikor 400 dollár volt letörlesztve. A 400 dolárt egy vevő megvette 150-ért.

Bemutathatnék még számtalan bizonyítékot arra, hogy a munkás bármint kezdjen is boldogulásának előmozdítására, a vége az, hogy a vesztes ő marad. Mindaddig, míg az elnyomottak fel nem ismerik maguk az ő társaik elnyomtatását, míg meg nem értik az egyesülésben rejlő erőt, haszntalan minden lépés arra, hogy a mai rendszer mellett boldoguljanak.

Lukács László.

JAVUL A HELYZET.

A polgári lapok megnagyott közleményeikkel boldogítanak minket, melyek folyton kitarásra és türelemre buzdítanak, hogy ha kitarunk tavaszig, mint a medve átkopljuk a telet, tavasszal gyönyörű és boldogság lesz az életünk.

A szeretett tőkés "testvér" megunta már a dolgot, hogy az ő bőség-szaruja, tüke-anyaga, a munkás, munkátlannul heverjen, de azt akarja, hogy verejtéke árán ontsa magából a milliókat, termő munkát, azonban munkát adni nehéz. Ehelyett jött a nagy szekér, megrakva száraz kenyér, krumpli, ócska ruha és egyéb földi javakkal. És még panaszkodni mer az a háládatlan munkás a tőkés testvére ellen, mikor az oly szívélyesen gondoskodik róla, hogy éhen ne pusztuljon.

Hiszzen dolgoznia sem kell, csak elmenni a rendőrséghoz és alvetni magát egy kis házkutatás kellemetlenségeinek és némelek meg ezt is zokon veszik. Pedig mennyire természetes, hogy a helyzetét megvizsgálják, különben maga a kapitalista testvér is elmenne azért a hányt-vetett száraz kenyérért.

Igazán ökölbe szorul a kezünk, látva a nyomortól megtört asszonyokat, karjukban szopos csecsemővel s a lerongyolt, sápadt gyermekeket. A "szabadság", a "munka", a "jólét", a "pénz" hazájában kell koldulni segélyért, egy falat kenyérért. Itt ahol a természet és a munkás kezek oly bőven megteremtenek mindent. És nem elég az a szegény, amit az a szegény asszony érez, mikor férje, izmos karja dacára, alamizsnáért kénytelen jelentkezni, de megjártatik vele a Golgotát, mire hozzájut egy napi eleséghez.

Történt az Urnak 1908. esztendejében, márc. hó 11. napján, hogy megjelent East Pittsburgban a "nagy szekér", a bibliabeli manna, de nem az olajas korsó, mert a kiosztás és az ellenőrzés rendőri asszisztencia mellett történt, mert nem akarja a tőkés jövevény, hogy munkásvéreinek 2 kenyér is jusson, mert majd agyonzabolja magát. Azután a raktár sem kigöngyöztetett, hanem a raktár kifogyott, "a mór megtette kötelességét, a mór mehet".

A szekér megjelenése napján körülbelül 150 asszony jelentkezett segélyért. Másnap, márc. 13-án, már 7 órakor reggel az utca zsufolva volt asszonyokkal, kezükben kosárral, várták a kenyérosztás kezdetét, hogy övének vihesenek valami élelmiszert, amely éhségüket csillapítsa. Ily állapotok uralkodnak a huszadik században, a szabadság hazájában, Amerikában.

De igen sok raktár kellene ahhoz, hogy ne éhezzenek a munkások. Hiába toldoz, feldoz a tőkés testvér, az öntudatos munkás nem elég-szik meg a kegyelem kenyérről, mielőtt százezeket kapna le lábáról az éhség, a százezek ki fogják kapni a tőkés testvér lábai alól a mindent ki bőségesen termő földet s a termelés eszközeit. Csak egy kell hozzá s ez:

"Világ proletárjai egyesüljétek."

East Pittsburg, 1908. március 15.

Sz. és W.

NÉPAKARAT

szocialista munkásnapló.

A Szocialista Munkáspárt hivatalos közlönye.

Kiadja

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség
516 East 6th Street, New York, N. Y.

Megjelen minden kedden és pénteken.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre \$3.00
Fél évre 1.00
Negyed évre 0.50
Európába 12 korona.
Egyes szám ára 2 cent.

A Munk. Bet. Szöv. hivatalos közlönye.

Szerkesztővel értekezni lehet hétfőn és szerdán 6-tól 8-ig.

NÉPAKARAT

Publ. by the Hungarian Socialist Labor Federation of America
516 East 6th Street, New York, N. Y.

ARNOLD GONDA NATIONAL SECRETARY.
A. WALDMAN NATIONAL TREASURER.

ISSUED EVERY TUESDAY AND FRIDAY.

SUBSCRIPTION YEARLY \$2.00
SINGLE COPIES 2c

Entered as Second-Class Matter August 28, 1907,
at the Post Office at New York, N. Y.

New York, Tuesday, March 24, 1908

AZ ÖRDÖG ÉS A PLÉBANOS.

A Népszava írja:

A kunbajai plébánosnak nem lehet valami tiszta lelkiismerete. Fél az ördögtől, aki a mult heten meg is jelent éjszakán idején és erősen zörgetett a plébánia kapuján. A tiszteendő ur kipiszlantott, és amint meglátta a fekete jövevényt, térdre bocsájtkozva kérte az urat, hogy ne jöjjön még el halála órája, küldje vissza az ördögöt a pokolba.

Az ördög nem ment, tovább zörgetett. A plébános ur megrémült és miután látta, hogy földi segítséghez kell folyamodni, mert az égiekben csalogott, nagy lármát csapott. A falu főlebréd. A harangzó félreverte a harangokat, jelezvén, hogy szörnyű csapás érte a falut. A bakterek, a rendőrök, a csendőrök, a huszárok örült zajt csapva, fegyvercsörömpölés közt fejvesztetten rohantak a piacra. Fölkiabálták a harangozónak a piactérről:

— Hol a baj?

A harangzó előkapta az ökörszarv-tülköt és viharezdet tengerészkapitányának is becsületére való határozottsággal lekiabálta a piactérré:

— A plé-bá-ni-án!

A kivonult különböző fegyvernembeli kézsültsé a pénzügyi szakasszal megerősödésén, in'ulók tülkölése mellett, rövid megbeszélés után elfoglalta a plébániát. A kunbajai plébános hálát adott a seregek urának, hogy megmentette őt a pokolba való szállítás kellemetlenségeitől, mert már itt volt az ördög, zörgetvén a plébánia kapuját.

A község Sherlock Holmesé, a kunbajai csendbiztos összerángolta homlokát és kurta pipájából kettőt köpve a szoba közepére, ki jelentette, hogy ha az ördög itt volt, itt is kell lenni, mert senki sem vitte el. Az ördög ugyanis mindig visz valakit, de most nem kapott senkit, tehát saját magát nem hordhatta el, ergo keressük.

Keresték az ördögöt. A plébános ur ezaiatt a spájzba záródott és derék gazdasszonya az ajtó elé állván, nyújtózával izmos kezében, ki jelentette, hogy a plébános urhoz csak az ő testén keresztül lehet jutni. A koncentrált b'csültségs megszállya tartotta a plébániát, míg a csendbiztos ur kutatásait végezte. Levegőbe is a pincét vizsgálta meg a kántornak, mint pincészakértőnek a társaságában. Onnan j'későn került elő és megnyugtatták a pléb'nost a spájzablakon át történt bekiabálással, hogy nincs baj, az ördög nincs a pincében.

— A csapat nem felejtették nyitva? — kérdezte remegő hangon a gondos lelk'atya.

A nyomasztó szálait az istállóba vezette a csendbiztos ur. A jászolban meglelték az ördögöt. Diadalkiáltások között cipelték a fakályák fénye elé.

— A jászolban feküdt! A kis Jézust utánozta! Ez bethlehem-i ördög! — ilyen kiáltás k hangzottak az éjszakába.

Az ördög a csendbiztos ur kersztkérdései alatt bevallotta, hogy szabadkai keményseprőinas. Egy kicsit bekáfolt, aztán a községháza-beli kvártély helyett a paplakba tévedt. Híatlva ütöttek.

A koncentrált őrség hazatarkozott. A plébános ur kibújt a spájzból, hálát rebegeve csodálattal megmeneküléséért a seregek urának és a bátor szívű csendbiztos urnak.

ELVTARSAKI

Terjesszék a „Népakarat”-ot.

BEKÜLDETETT.

CINCINNATI-BÓL.

Az emberiség két csoportra oszlik: a tőkés és munkás osztályra. Ezekben a csoportokban is találhatók kategóriák, mint elkülönített kis rétegek. Érdekes a Cincinnati-i munkások osztályában tapasztalható ez a rétegződés.

Napról-napra keletkeznek szervezetek (egyesületek), melyek úgy kerülnek felszínre, mint nyár idején a pocsolya férgjei.

De vajjon miért? Talán azért, mert megunták már ezt a korhadt társadalmi rendszert és egy újabb, egy szebb és jobb jövőn törekednek? Ó nem!

Vizsgáljuk csak ezeket a csoportoskáknak a törekvéseit és tetteit.

Hetekkel ezelőtt léptek be az Önképző egyesületbe többen munkástársaim közül azzal a céllal, hogy majd ott művelődnek, mert tudjuk, hogy csak a „felvilágosodás” az az út, melyen haladhat az emberiség a jobb és igazságosabb társadalom felé.

És milyen dolgokra nem akadunk, amikor még csak nem is mertünk gondolni. „Mindenne, csak jóra nem”.

A vezetősek titokban működnek, épp úgy, mint a régi korban az utonállók, hogy üzelmekre rá ne jöjjenek.

A munkástevéreik által véres verejtekkel összekuporgatott centeken gaztetteket művelnek és dorbézolnak.

Az egyik rablóbarlang sikerein felbátorodva, új cífra nevű társaságot alakítottak, a „Független 48-as Birkozó Egyeslet”-et, így csalva ismét lépne a szegény nyomorgó munkást.

Cincinnatii munkásai!

Örizzkedjétek a hiénáktól, ha szervezkedni akartok, a mi kötelességük is, keressétek fel az igazi munkás táborát, melynek tagjai lelkiükön hordják érdekeiket, ahol az összes ügyeket nyíltan intézik és a munkásosztály javára végzik, nem pedig úgy, mint az Önképzőben, hol ökölkel és széklábbal védelmezik a munkás érdekeket.

Hanem tudással, tudománnyal, azzal kell harcolni, csak ez lehet a fegyverünk az összes munkástársak közös ügyeinek és sorsának intézésében.

Övadjatok a Független 48-as Birkozó Egyeslettől, meg az Önképzőistáktól!

J. P.

APRÓ HIREK.

A milwaukee-i S. P. választási platformját Hearst programjából állította össze, de a radikálisabb követeléseket abból is kihagyta.

Harriman, a vasutkirály, Oregon államtól két millió acre földet kapott a vasut részére, melyhez még 200,000 acret hozzálopt; mindamellett nem fogják megbüntetni, mert amint Rooseveltnek kijelentette tavaly, hogy azt a bírót, ki nem úgy ítél, mint ahogy neki tetszik, azt „ő”, Harriman, kirugja.

A német szövknek csak \$3.81 heti fizetésük van, így jelenti kicsinylőleg az amerikai német konzul, persze ő azt nem tudja, hogy az Egyesült Államokban ezrével dolgoznak nők heti \$2.00-ért; így jelenti a Charity Association, a mit ő nem olvas.

A tőkésék mindig csak akkor látnak már a tisztogatás munkájához, mikor néhány életet feláldoznak az arany borjúnak. Maxwellben 8 iskolát bezártak, mert túzszevélyes. Vajjon előbb nem tudták-e ezt? Ha nem, az is az ő bűnük.

Az erkölcsi parancsolatok igen ravaszul vannak megfogalmazva: második személyben; ne lopj — vagyis „te” ne lopj; lopok én kettő helyett. Ignotus.

Akik a mai világban még polgári politikában dolgoznak, s a polgári osztályt akarják megteremteni, olyanok, mint a rabkórház orvosa, aki a beteg akasztófa-jelöltet szerető gonddal állítja talpra, csak hogy mentől előbb felköt-hessék. Ignotus.

A gondolat előtt nem léteznek lerombolhatóan börtönök és megrendíthetetlen szentélyek. Mindent a gondolat teremtett és ez szent. elidegeníthetetlen jogot ad neki arra, hogy szétrombolhat mindent, ami fejlődése szabadságában gátolná. Maxim Gorkij.

FIGYELEM!

Kik a lapot nem kapják rendszeresen, levelező-lapon tudassák velünk a következő angol szöveggel:

Editor, Népakarat, 516 E. 6th St., New York.
I am a subscriber of your paper, but I don't get regulary. Please send it to this address:

Név

Szám és utca

Város

NÉPAKARAT

AZ ALKOHOL ROMBOLO HATÁSA.

Ezen soroknak célja feltárni mindazt a sok betegséget, szerencsétlenséget, nyomort, gyilkosságok változatos, szakadatlan láncolatát, amely az alkoholélvezet nyomán fakad. Bebizonyítani azt a tényt, hogy nincs az a háboru, nincs az a járvány, mely kegyetlenebbül szedné szerencsétlen áldozatait, mint az alkohol. Lelőantani a leplet és a maga meztelenségében bemutatni az alkoholizált társadalom feneketlen sártengerét, melyhez közeledni csak befogott orral lehet, mert gyilkos bűze szédítően hat a gondolkodó és józan emberre. Meggyőzni és felvilágosítani munkástársainkat arról, hogy ne üljenek fel olyan híreknek, melyeket az ivás mellett felhozunk, vagy melyek a „mértékletesség” mellett szólnak. Kinyitni a börtönök, fegyházak, kórházak, javítóintézetek ajtaját és bepillantást engedni a munkáságnak, hogy saját szemével győződjék meg az alkoholifogyasztás káros élvezete nyomán fakadó dolgokról.

És ha keresni fogjuk ezen bajok fészkeit, arra a meggyőződésre fogunk jutni, hogy ennek az oka a ferde és rossz nevelésben rejlik, mert ha nyomom követjük az emberi szokásokat, látni fogjuk, hogy születés-, névnap, kirándulás, bál, lakodalm, halotti tor, mindenütt az ivás a fő-cél. Részeséggel végződnek az ilyen ünnepek. „Mulatni megyünk!” mondják az emberek, ezalatt persze értik, hogy jól beruggnak. El sem képzelhető másképp mulatság, csak részeség mellett. Az olyan embert, ki másképen is tud mulatni, szórakozni, nemcsak az alkohol társaságában, az neveléses dolog, az nem is ember, hanem valami „szappanléc”.

Nem-e a rossz nevelés? Nem-e a környezet sugalmazott hatása alatt történik mindez? Nem látja-e a gyermek, hogy szülei, rokonai, ismerősei mulatnak? (Értsd isznak, részegnek). A gyermeket elviszik kávéházba, mulatságba és ott látja, hogy mennyi ember iszik. Sőt a gyermeket is megismertetik ezzel a gyilkos itallal s ha a gyermek elfintorítja orrát, milyen jót nevetnek ezen. Sőt adnak inni azért, hogy hamarabb elaludjon a gyermek. Ilyenkor oltják be a gyermeket ezzel a méreggel, melyet magával visz az egész életen át.

Menjen el az olvasó — csupán tapasztalatokat szerezni — a szalonba, főleg szombaton, vasárnap és látni fogja, hogy itt csupa munkásember, sok munkásgyermek van és vígan, minden gond nélkül, mint akinek rendben van a szénája, iszik, mulat, dorbézol. Ahelyett, hogy haza menne családjához, vagy bevásárolna rongyos gyermekeinek téli inget stb.-it, hogy az egész heti hideg, rossz étel helyett enne egy kis meleg, tápláló dolgot, fenét, ilyesmit nem kívánhatunk olyan embertől, ki egész héten dolgozik s családjá várja azt a rongyos pár garast, miből talán adósságot tudna fizetni fűszeresnek stb.-inek. Elmegy több munkástársával — de nem haza — inni.

Nem is kell tehát azon csodálkozni, hogy szombattól hétfőig sokkal több a bűnesetek száma, mint az egész héten. Hogy számokkal bizonyítsam ezt, álljon itt Lang, kiváló tudós érdekes adata: 141 súlyos testi sértés miatt börtönbe egyén közül szombaton 18, vasárnap 60, hétfőn 22; tehát e három napon összesen 100 egyén követte el tettét, míg a többi 4 hétköznapon csak 41, de ezek közül is 25 eset magában a kocsmában történt. Ehez semmi kommentár nem szükséges, fényesebben beszél ez mindennél, hogy milyen káros a kocsmázás, az ivás.

Hallgassuk csak meg azokat a bornirt híreket, hogy úgy mondjam „érveket”, amit az ivás mellett felhozunk:

„Az alkohol felvidítja a kedélyeket.” Hát ez igaz, de hogy?

30,000 büntetett férfi közül 43.9%, 2800 női büntetett közül 18.1% alkoholistá volt. Ezt Baer orvos állította össze. Hasonló eredményre jutott Lang tudós, ki körülbelül 20,000 fegyenc között 45%, tehát majdnem fele alkoholizált talált. Dr. Stein Fülöp, ki behatóan foglalkozik ezzel a kérdéssel, ugyancsak ilyen eredményre jutott. Kimutatja, hogy 1098 büntetett közül 490 volt alkoholistá, ami 44.6%-nak felel meg. Így „vidítja fel a kedélyeket” az alkohol, ilyesmire ragadtatja magát a részeg ember.

Az alkohol „tápláló erőt ad”, főleg a szoptatós asszonyoknak ajánlják az erős bort, „mert sok tejet ad”. Szóltatassuk csak meg azonban a vegyész, az orvost, mit mondanak ezek?

Liebig von Justus azt mondja: Egy késhegyini liszt a véralkotásra táplálóbb, mint 4 liter a legjobb bajor sörből. Megfigyelték 10 józan és 10 iszákos házaspárnak a gyermekeit és azt tapasztalták, hogy az iszákos szülők 57 gyermeke közül 12 korán elhalt, 36 elmebeteg, nyavalyatörős, idegbeteg vagy nyomorék volt és csak 9, azaz 17% volt normális, ellenben a józan szülők 61 gyermeke közül csak 5 halt el korán, 6 volt beteges vagy nyomorék és 50, azaz 81.9% maradt normális.

Ugy hiszem, hogy elég meggyőző érvek arra, hogy sem mi, sem gyermekeink ne igyanak szé-szes italt, hanem arra kell törekednünk, hogy mennél több munkástárs győződjék meg arról, hogy a szé-szes ital élvezete szerencsétlenségbe, anyagi pusztulásba visz bennünket, családi per-patvart, veszekedést és nyomort rejt magában a szé-szes.

Magyarországon évente statisztikai kimuta-

tás szerint, 40,000 elmebeteg közül körülbelül 20,000 az alkohol rettenetes áldozata. Hány ember nincs ebben a statisztikában felvéve, hány embert nem tudnak intézményeink befogadni, hány ember járkal minden orvosi segítség nélkül szabadon!

Ide vezet az alkohol élvezete! Sajnos, a vasúti munkásság között, akiknek a szolgálata retentetes felelősséggel jár, nagyon sok az alkoholista. Nem gondolják meg, hogy minden percben áldozatul eshetik a borzasztó mérég hatásának.

Gondoljunk gyermekeinkre, utódainkra, gondoljunk arra, hogy gyermekeink átöröklék szerencsétlen hajlamainkat és megfertőzzük a jövő generációt, akkor le fogjuk tudni az alkohol iránti vágyunkat küzdeni. Az iszákos apa leányai a legfőbb esetben nem bírják gyermekeiket táplálni, nincs anyatejük, 665 megvizsgált asszony közül 483 nem táplálhatta gyermekeit — mert alkoholistá volt.

Idáig jutottunk. Így tesszük tönkre az emberiséget. Ha sokáig így tart, csupa hülyéből fog állni nemzedékünk.

Lássák be munkástársaim, hogy az alkohol öl. Jussom eszükbe mindig, — mielőtt a boros poharat megfogják — a kórházak szerencsétlen lakói, akik az alkoholnak estek áldozatul. Ne üljenek le a mértékletességnek. Ilyen nincs. Ma egy pohár, holnap kettő, ha pénzünk van, beruggunk és ez nem vezet jóra. Sajnálkozunk a kocsmá előtt összeesett vagy kidobott munkástársunkon s világoztuk fel, hogy: „Ne ígyval szeszest italt.” Kis Kázmár.

A MEGOLDOTT PROBLÉMA.

Pezsögével koronázott bőséges vacsora okozta álmatlan éjjeli elmélkedések közben egyik nőnemű vagy himemű előkelőségnek eszébe jutott, hogy van egy probléma New York városában, a melyet ők, az urak, csodák-csodája! még mindig nem oldhattak meg. Hogy hogyan lehet egy halva született kérdésre élve született feleletet adni? Igen egyszerűen úgy, hogy egy kis összejövetelösdiit kell rendezni és egy kis tanácskozásdit tartani: ut aliquid fiat, hogy történjék valami. Ők tudják, hogy ez semmi, de a naivak azt hiszik, hogy ők komolyan „dolgoznak”.

Hogy tehát az előkelő tanya-életmód egyhangúságot nemileg változatossá tegyék, mert a változatosság gyönyörködtet: bizottság alakult, melynek feladata lón, hogy a new yorki szegények lakta kerületekben létező tulzsfult lakások kérdésében kiállítást rendezzen és konferenciát rendezzen és egy kis látványosságot rendezzen és — a problémát megoldja. Ha meg-gondoljuk, hogy konferencia annyit tesz szóról-szóra, hogy összehordás, akkor ezt nagyon alkalmaznak találjuk az eféle összejövetelek számára; mert több haszontalan számárságot, mint az Am. Mus. of Nat. Hist. auditoriumában a kongestio kérdésében összehordtak: bajos volna egy rakáson elképzelni. A 9—12-én tartott gyűlések alkalmával tulajdonképen nem tettek egyebet, mint a meglévő állapotokat festették, holott azt a kérdést adták fel önmaguknak, hogy lehetne őket megjavítani. És ez ők problémának nevezik! Akár a kormányozható leghajó problémája! És tetszelegnek maguknak azzal, hogy ezt a problémát ők egészen komolyan meg akarják oldani!

Egyedül Dr. Adler Felix volt az, ki a job-bára háziurakból álló gyülekezetenek az igazságot a szemébe vágta: Itt nem segíthetnek sem az iskolák, sem az olvasótermek, sem a parkok, sem pedig az akármilyen nevezendő jótékonykodás. A bajnak egyedüli oka: a ház bér-uzsora. Semmi más. Végét tudjátok ennek vetni? Nem. Minél kevésbé képes a lakó az el-veliseltetlennül magas házbért megfizetni, annál több albrőlver lesz kénytelen a terhet meg-osztani. — Ha egy háziur el akarja adni a házát, felemeli a lakásbért, hogy a ház értéke-sebb legyen. Egy esetet említett, melyben egy ház értéke így 6000 dollárról 25,000-re szokott fel. Az így szerzett piszkos tőke kamatait aztán a lakókon vasalják be.

A lakásuzsoráról aztán a többi szónokok diszkretil hallgattak. A tanácskozás olyan silány mederben folyt tovább, a szónokok többsége annyira tudatlan club-tölteléknek bizonyult, hogy az ép érzékű embernek minden ülésről megbotránkozva kellett távoznia. Hogy fogalmunk legyen arról, hogy a kérdést általában minő kihívó cinizmussal tárgyalták: Miss Julia Richmant említettük meg, aki azt aján-lotta, hogy aki ebben az országban tisztessé-ges megélhetést nem talál, azt vissza kell küldeni oda, ahonnan jött. Azt hisszük, hogy ehez nem kell kommentár!!!

Az egész komédia nem volt egyéb, mint hitvány nőgyeleti jótékonykodás szemérmetlen fitogtatás. És ilyen frivol népség akarja az emberiséget megmenteni; ilyen porhittessel akarják a társadalmi forradalomnak elejét venni! Mert a jótékonyági egyesületeknek más célja nincs.

Ha megemlítjük, hogy egy pap hangja volt meg a legkifejezettebb Dr. Adleren kívül, akkor azt hisszük; teljes érdeme szerint méltattuk ezt a társaságot.

És még a neveléses egér sem született meg a nagy vajadásból. Ha a proletáriátus arra várna, hogy ezek segítsenek helyzetén, akkor valóban reménytelen volna az emberiség jövője.

TÁRCA.

A JÓTEKONY NÖGYLET BOTRÁNYA.

Irta: Farkas Antal.

Megtestesült jóság volt az öreg tekintetes asszony. A kontraktusaival a világrt sem csinált volna kellemetlenséget azoknak a segít-ségre szoruló felebarátoknak, kik az inség ide-jén belátogattak hozzá tizenöt-husz percentes jószívűségért. Nem perelt senkit. Pedig nagyon soknak adott.

Az igaz, hogy a házhoz naponkint bejáró fiskális urnak, aki, mellesleg mondvá, élet-fogytáig tartó szilenciumot kapott, nem volt egyéb dolga, mint kontraktusokat gyártani, meg a telekkönyvhöz szaladgálni, hogy János-nak, Péternek hogyan áll a feje alja, hány percent mellett lehet kirántani a sárból. A fiskális ur a jó házi köztér, a saját termési bo-rokerért és a kurta, de büdös szivarokért olyan furrangos írást csinált, amiből a percent soha-soha sem tűnt ki, de annál inkább a tőke. Nem is volt baj ezekkel az írássokkal soha. Olyan al-posan megszerkesztette a nagy gyakorlati tu-dással rendelkező fiskális ur, hogy mindig a tekintetes asszonynak lett volna igazá, ha porre viszik a dolgot. De nem vitték soha.

Az adósok megfizették a tőkét, a kamatot és a takarékpénztárt pótoló özvegy tekintetes asszonynak olyan takaros vagyunkája gyűlt össze a jószívű segítésekből, hogy valamennyi nőgyelet elnöknőjévé választotta. A vagyon tiszteletet és közszeretetet szerzett neki. Mikor minden megvolt, fölhalgott s uzoráskodással azért is, mert a fiskális ur elpatkolt.

A fiskális urnak árvája maradt. Hosszu, vé-kony leány, akinek a jótékony nőgyelet kised-ővojánál sikerült háromszáz forintos állást ki-marakodni. Boldogult édes atyja érdemeit akarta ezzel megjutalmazni az öreg tekintetes asszony, a jótékony nőgyelet csillagkeresztet elnöknője, amikor a főispán ur jelöltjével szem-ben a maga protegáltját választotta meg.

A főispán ur jelöltjének a városi kisedővónál kellett állást szerezni ami meg is történt akkor, mikor a hatvan év felé járó Lina kis-asszonyt százötven forinttal nyugdíjba erő-szakolták.

A három kisasszony haragudott egymásra. A fiskális árvája becsutellen teremtesnek tar-totta a főispán ur protegáltját, mert az egész város tudta róla, hogy a főispán ur bizalmas barátságban van vele és ezt a barátságot a városi kisedővónál pénzarából kell megfizetni.

A kövéres Lujza kisasszony azért haragudott a hosszú vékony és vörös fiskálisleányra, Mál-sikára, mert kibukatta a jótékony nőgyelet övodájából, ami azért fájt neki, mert ennél az övodánál lakást is kapott volna, ami igen közel esik a vármegyeházához, ahol a főispán ur la-kozott. Lina kisasszony pedig haragudott mind-kettőjükre, mert ha ők nem lennének, most nem százötven forintból kéne élni, nem volna muszáj az öreg tekintetes asszonnyhoz, mint a jótékony nőgyelet elnöknőjéhez járogatni ala-miértnekiért, amiket az öreg tekintetes asszony közvetetesen megtagadott azzal a kijelentés-sel, hogy a jótékony nőgyelet évenként kétszáz forinttal segítézi a közkórházat is, levelek, tésztaik és sülték alakjában, akik a piknikokról megmaradnak, tessék a közkórházhoz fordulni.

Akkoriban történt, mikor a jótékony nő-gyület a városi mérnök megvakult özve-gyének a főlsegélyezésére tea-estélyt rendezett, hogy a vörös és sovány Málcsika kisasszony az estélyen főlszolgáló leány szerepét töltvén be, megismerkedett a polgármester ur haza-került fiával és megszerette őt. Kedveskedni tudó, nyurga pesti legény volt az illető urfi és a városban töltött vakációzás unalmának az el-üzésére udvarolni kezdett a véletlenül kezé-gyűbére kerülő leányzóknak, akinek életében még senki sem udvarolt.

A kövér Lujza kisasszonynak első dolga volt, hogy szerte a városban hirdesse, minő er-kőlcstelen életet folytat a jótékony övoda kis-asszonya, akinek lakásában éjszakánként is megfordul a polgármester ur fia.

Ez hazugság volt. A polgármester ur fia csak nappalokint fordult meg a Málcsi kisasszony lakásán, de ez is elég ok volt arra, hogy baj származzék a dologból. Málcsi kisasszony hízn kezdett, mikor a polgármester ur fia hirtelenbe eltűnt a városból. Állítólag hazarendelték pesti hivatalába, noha az urfiak eddig még semmi hivatala nem akadt.

A kövéredésnek Lujza és Lina kisasszonyok örültek legjobban, és annyira szóvá tették a dolgot, hogy az öreg tekintetes asszony, mint jótékony nőgyelet elnöknője, maga elé hívatta a nagyon szomorú leányzót.

— Gyermekem, valljon be mindent. Én tar-tottam ki a maga apját, magának is én szer-teztem kenyeret. Teljes bizalommal lehet hoz-zám. Igaz, hogy maga szeretője volt a polgár-mester fiának?

Málcsika kisasszony sohse hazudott, de most megtette.

— Nem igaz.

— Ne tagadja, gyermekem. Maga gyanusan szélesedik.

— Mindössze jó étvágyam van egy idő óta. — Csodálatos! A szerelmeknek elme az étvágy a nagy boldogságtól. A magáé meg-jött?

— Nem vagyok boldog, Esküszöm, nem va-gyok boldog.

Ezt elhitte a jótékony elnök. De mást nem hitt.

— Övodánk jóhírnevét nem szabad kockáztatnunk. Ha ön gyermekét szülné a világra, a mi övodánk hírnevét tönkre tenné. Mit mondanának a családok anyák, akik gyermekeik nevelését önként bízta? Mit szólna a választmány? Bizonyosan lemondának és engemet sujtana a botrány. Én már öreg nő vagyok és az idegeim nem bírják ki ezt, amit öntől, én, a jótékony nem érdemlenék meg. Ajánlom, mondjon le, utazzék el máshová.

Ezt könnyű volt mondani, de hova utaztunk? — Nem igaz, semmi sem igaz, itt maradok. Málcsika azért maradt, mert várt. A polgármester ur fiának a levelére várt, amelyet már tíz kétségbeesett levéllel is megsürgtettem. De bizony hiába várt.

Most mit csináljon? Szegényben döntse magát, a jótékony öngyógyítást és valami nagy, retentív örömet szerezzen vele a kövér Lujának és a vén Lina kisasszonynak.

Elment valakihez, aki igen ravasz asszony hírében állt. Neki adta minden pénzecskéjét és amikor hazajött tőle, ágyba feküdt, szörnyű beteg lett, meg is halt.

Csak kisült a dolog. A pletykák nem hazudtak. A jótékony öngyógyítást tagjai között óriási volt a felháborodás és a választmány az elnököt indítványára kimentte, hogy a fiskális szegényben esett árványának a kopsorsójára a szókástól eltérőleg nem helyez koszorút és a temetésén nem képviselheti magát.

Mégis akadt korszora a Málcsika kopsorsójára. Szerető kartársai tették rá, nyugodjék békében.

Figyelem! Elvtársak! Munkástársak!

St. Louisban (Mo.) e hó 15-én kitört a sörgyári munkások általános sztrájkja, mely mozgalmának okozója ismét az A. F. of L. taktikája volt, melynek részleteiről az elvtársakat még közelebbről fogjuk tájékoztatni.

Ez alkalommal csak figyelmeztetjük az elvtárs munkástársakat, hogy St. Louisba ne jöjjenek, mert a sörgyárosok minden irányba küldtek ki ügynököket és azzal a csellel fogják a munkásokat, hogy nyitott műhelybe gyári munkást keresnek. Még azt sem említik, hogy milyen gyári munkás, mindjárt gondolkodni, hogy ez nem igen lehet más műhely, mint ahol sztrájkban vannak.

Ezért felhívjuk az elvtárs munkástársakat, tudva, hogy most sok a munkanélküli és könnyen felülhetnek a kufároknak, hogy maradjanak távol, s oly ügynökökkel bánjanak el a szerint, amint megérdeklük.

Különbösen a sztrájk győzelme már valószínűleg hamarosan bekövetkezik, mert nem az A. F. of L. fékerei vezetik, dacára, hogy ők indították meg, hanem oly emberek, akik szükségét látják, hogy osztálytudatosan szervezzenek.

Elvtársi és munkástársi üdvözlettel
St. Louisi tudósító.

TUDÓSÍTÁS.

Chicago-i S. L. P. ezidei kommun-ünnepére imponzánsan folyt le. Március 15-én d. u. az elvtársak és ismerősök összegyűltek a Friedmann-Hallban és az érdekes, gazdag programot végigélték, melyet nagyban emelt Békefy Ármán, a "vig övegy" szintársulat tagja és Vágó munkástársunk. Békefy ezáltal is bizonyította színpadi tehetségét; a válogatott német és magyar kuplékkal a közönséget oly derült hangulatba hozta, hogy ha a tapsviharban kifejezésre jutott óhajnak eleget akart volna tenni, úgy talán még most is a színpadon állana.

Vágó József kitűnő bariton hangon a legújabb angol dalokból kettőt eldalolt, melyeket általános tetszéssel fogadtak a jelenlévők. A program többi pontjai is mind kitűnően lettek előadva és befejezésül Samuel Franch elvtárs megható egy óras angol beszéddel emlékezett meg a francia kommunista hősi harcáról és rámutatott arra, hogy mi a munkásság kötelessége és teendője, hogy a kommun-éhez hasonló bukás ne ismétlődhesse. Beszédét szünni nem akaró taps követte. Este 8-kor kezdődött a tánc és az ünnepély a legnagyobb egyetértésben, barátságban és szociálistákhoz méltóan folyt le. A mulatságra felülfizetés-képen Békefy Ármintól befolyt \$120, mit ezután nyugtáztunk.

Tudósító.

NÉPGYÜLÉSI TUDÓSÍTÁS.

Az Elizabeth-i Szoc. Munk. Szerv. március hó 15-én jól látogatott népgyűlést tartott.

Előadó volt Tóth Imre elvtárs (Newark), ki hosszabb beszédben fejtegette a mai társadalmi rend tarthatatlanságát és felszólította a jelenlévőket a szervezkedésre. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után az elnök egy pár lelkes szóval a gyűlést bezárta.

Oppmann, titkár.

Zsidó pártlapunk, a "Der Arbeiter" javára, mely egyedül hirdeti zsidó munkástársaink között a forradalmi szocializmus és ipari unizmus eszméjét, kedden, március 24-én, NAGY SZINIELŐADÁST rendeznek. Szinre kerül: Gerhardt Hauptmann a "Takácsok" című magyar elvtársaink által is jól ismert és nagy tetszéssel fogadott színműve. Az előadás színhelye a "Peoples Theatre", Bowery, Rivington St. közelében. Aki csak teheti, menjen el.

EGYLETI HIREK.

Felhívom azon szervezeteket, melyeknek a könyvkereskedéssel szemben tartozásaik vannak, hogy f. hó végéig okvetlen leszámolják zivéskedjenek.

Gonda, könyvkereskedő.

Felszólítom mindazon osztályokat és egyes elvtársakat, kiknél még naptár van, hogy az eladottakkal haladéktalanul számoljanak el.

Gonda, könyvkereskedő.

SZERVEZETEK ÉS ELVTÁRSÁK FIGYELMÉBE!

Értesítjük mindazon osztályokat és egyes elvtársakat, kik Somogyi Mihály szervezőt körükben óhajtják, hogy levelezéseiket a következő címre küldjék: M. Somogyi, c.o. M. Spitzer, 1439 So. 3rd St., St. Louis, Mo.

A St. Louisi Marx Károly Szoc. Munk. Szerv. február hávi jelentése.

Bevétel \$76.55, kiadás \$54.40. taglétszám 66. Tartottunk E. St. Louisban egy népgyűlést, mely jól látogatott volt. Ezenkívül megtartottuk a február 29-iki álarcos bált, mely tekintve a jelenlegi rossz munkaviszonyokat, jól sikerült habár anyagilag nem a legjobban, de annál inkább erkölcsileg.

A munkaviszonyok a lehető legrosszabbak, nem hogy javulna a helyzet, hanem nap-nap után mindinkább rosszabbodik. Minden iparág pang s több gyár készül mihamarabb bezárni. Elvtársak, kerüljétek St. Louist.

Weisz és Reich, biz. férfiak.

A Milwaukee S. L. P. március hó 15-én rendezett egy népgyűlést South Milwaukee-ban, mely jól sikerült. Egy óras beszédben fejtegette az előadó az amerikai magyar munkások helyzetét és a szervezkedés szükségességét. Hogy hazafias egylet még nincsen itt, az annak tulajdonítható, hogy a magyarországból idevándorolt bankár- és csuhásoknak kissé a tyukszemére léptünk, tekintettel arra, hogy hallgatóink leginkább magyarországból származó földművelők voltak és itt South Milwaukee-ban is egy magyar csuhás tartja őket vakságban, de azt hisszük, hogy többszöri és érlelyes tanítás után itt is meg fog alakulni egy küzdő csapat.

F. Zehrmann.

Az Allegheny Szoc. Munk. Szerv. márciusi ünnepélye igen jól sikerült, mely alkalommal Marossy elvtárs egy félórás megnyitót beszédet tartott, melyet a látogatók tetszéssel fogadtak.

A műsor fél tizenkettőt tartott, mely időn túl már nem lehetett kedélyes estének tovább folytatni. A jelenlévők szereplők közül, akik már nem jöhettek sorra, a legközelebbi mulatságunkra, husvét szombatjára, elsőként jelöltük. A mulatság végén heten jelentkeztek, hogy tagjaink sorába belépnek a legközelebbi havi gyűlésünkön.

A rendes belépti díjon kívül felülfizettek: Kovács K. 15c., Csillay J. 15c., Braun M. 15c., Albinyi A. 35c.

Szervezetünk vezetősége ezután köszönetét fejezi ki a szereplőknek, kik mulatságunk sikerén fáradoztak.

Gyékis H., levelező-titkár.

Columbus, O., Szoc. Munk. Szerv. a következő tisztviselőket választotta meg: pénztárnok J. Mukri, lev. titkár J. Jergasics, ellenőrök M. Schreiber és J. Csider, bizalmiférfiak G. Amon és M. Schutt. Minden vasárnap délután vita vagy felolvasás. Belépni lehet minden vasárnap a szervezet helyiségében S. 404 Walch Ave.

A Munk. Betegs. Szöv. XX. osztálya által március hó 15-én tartott huzásnál a következők nyerték a díjakat:

Első díj: Sájben Erzsike, Bridgeport.
Második díj: C. Schulz, San Francisco.
Harmadik díj: Neuman János Bridgeport.
A sorsolási jegyekért befolyt összesen \$43.00.

Az Am. Magy. Szoc. Munk. Szöv. III. oszt. (Brooklyn), 1908. március 28-án, egyleti helyiségében, 5 Boerum Street, a Népakarat javára PIPA (PÉRFI) ESTÉLYT rendez.

Belépő-jegy 10c. Kezdeté este 8 órakor.

A New Yorki Szoc. Munk. Szerv. I. osztálya 1908. március 28-án, szombaton, az Orawetz-féle Árpád-Hall nagytermében (431 E. 6th St.), rendezendő műsorral és világpostával egybekötött KEDÉLYES ESTÉLYT rendez.

Kezdeté este 8 órakor. Belépti díj 20c.

A Milwaukee-i Magyar Szocialista Önképző és Dalkör, 1908. április hó 5-én (vasárnap), d. u. 3-kor, a Freie Gemeinde Hallban (262 4th St.), Szinielőadás és táncokkal egybekötött mulatságot rendez. Szinre kerül közkívánatra másodsor:

A CIGÁNY.

Belépti díj személyenként 15c. Tizenkét éven aluli gyermekek nem fizetnek.

A TÁRSADALMI FORRADALOM.

— Irta Karl Kautsky. —

8. A szellemi termelés.

Ennyit a legfontosabb gazdasági problémákról, melyek a proletárius politikai pralmából legelsőbb kisarjadzanak és a megoldásukra vezető eszközökről. Igen csábító volna így módon tovább követni a tárgyat, megvizsgálva, mely kérdéseket hoznak magukkal a háztartás, a nemzetközi forgalom, a város és falu viszonya stb., melyek mind a proletárius uralma által legbensőbbben érintettek és az eddigi módon nem folytathatók. De eltekinthetünk attól, hogy ezen kérdéseket itt tárgyaljam, minthogy a leglényesebb mondanivalóimat e tárgyan már más helyütt kifejtettem. Még csak egy pontot szeretnék ez összefüggésben szemügyre venni, melyre nézve sok a homály: a szellemi termelés jövőjét.

Eddig csak az anyagi termelés kérdéseit vizsgáltuk meg, melyek alapvetők. De azok alapján épül fel a műtárgyak, tudományos kutatások s a legkülönfélébb irodalmi termékek termelése is. Ezen termelés továbbvitelére a modern kultúremberre nézve nem kevésbé vált szükségessé, mint a kenyér, hús, vas és szén termelésének zavartalan folytatására. Egy proletár forradalom azonban annak a jelenlegi módon való tovább folytatását is lehetetlenné teszi. Mit fog hát annak helyébe állítani?

Hogy egy józan ember sem fél már ma a győzelmes proletárius-tól a tekintetben, hogy az régi barbár módra fog élni és tudományt és művészetet fölösleges lomként a lomtárba akarja helyezni, sőt ellenkezőleg, hogy a széles népréteg között épen a proletárius az, mely a legtöbb érdeklődéssel, sőt nagybecsüléssel viseltetik tudományt és művészetet szemben, már a "Reform és Forradalom"-ról írott füzetemben említettem meg. De összes kutatásaim itt nem annak megállapítására irányulnak, hogy mit akar majd tenni a győzelmes proletárius, hanem azéra, hogy a tények logikájának erejénél fogva mit lesz képes és kénytelen megtenni.

A tudomány és művészet számára szükséges anyagi segédeszközökben nem lesz hiány. Hiszen láttuk, miképp teremti meg épen a proletárius uralma a termelő eszközök fölötti magántulajdon megszüntetése által annak lehetőségét, hogy idejét mult termelési eszközök és termelési módszerek romjait teljesen eltakarítva, melyek ma még mindenképpen gátolják a modern termelő erők természetes kifejtését és a magántulajdon mai uralma alatt csak lassan és tökéletlenül tisztítottak el az utból a verseny által. A társadalom gazdagságának ez által rögtön messzire a kapitalista társadalom hagyományos színvonala fölé kell emelkednie.

De egyedül anyagi segédeszközökkel még nincs a dolog elintézve. Gazdagság egymaga nem hoz még létre erőteljes eszmevilágot. Az a kérdés, hogy vajjon az anyagi javak termelésének feltételei a szocialista társadalomban azonosak-e egy magasztos szellemi termelés előfeltételeivel. Ezt ellenfeleim gyakran tagadásba veszik.

Ha már most azt vesszük szemügyre, milyen természetű a mai szellemi termelés, azt figyelhetjük meg, hogy az háromféle alakot ölt:

REGÉNY.

A kozákok.

Irta: Tolsztoj Leó.

VII.

(Folytatás.) (7)

A kozákok vacsoránál ültek. Az előszobában egy alacsony asztal köré telepedtek le.

— Kinn van a sor? — Kiáltott egy köpcös kozák.

— Hát ki megy? Burlak bátya nemrég volt, Tomuskin is. Menj te! — fordult az altiszt Lukásához. — Nazar is veled megy. Különbön Jergusow is elmehet, eléggé kialudhatta magát!

De ha mégsem aludta ki magát? — mondta Nazarka.

A kozákok nevettek. Jergusow volt az, aki a kunyhó előtt dörzsölte durva kezeivel.

— Most pedig lássatok hozzá az evéshez, azután siessetek. Ázzal becsukta az ajtót. — Ha nem kellene, úgy sem küldenék el senkit, de könnyen megeshetik, hogy egyszer csak a nyakunkon lesznek. Lehet, hogy már át is jöttek a Tereken.

— Semmi csúres-csavarás — szolt Jergusow — rendnek kell lenni. Nincs másképp. Mindennek megjön a maga ideje.

Lukása egy darab fécánálult volt elfoglalva. Majd az altisztre, majd Nazarkára pislantott. Nem érdeklődött most más iránt.

Jeroska bátya lépett be. Hiába várt kinn a lesen; nem hozott semmit.

— Mondhatom, cudar hiába való várás volt az egész. Különbön veletek megyek. Ti a csecenceket várjátok; én meg az én vaddisznómat.

VIII.

Egészen besötétedett, hogy Jeroska bátya és a három kozák elhagyta a "kordont". Fegyverüket valóra akasztva megindultak a Terek hosszán. Nazarka minden áron vissza akart maradni, Lukása rákiáltott, mire ő is meggyorsította a lépteit. Szótlanul haladtak tovább; sással benőtt keskeny uton mentek. A part mentén egy tisztásra értek, ahol a sás le volt vágva.

— Talán itt leheverednék — szolt Nazarka. — Nem bánom. Várjatok rám. Nemsokára visszajövök; csak megmutatom a helyet Jeroska bátyának.

— Ez a legjobb hely. Itt nem vesznek észre bennünket és mi látjuk őket. Itt maradunk — mondta Jergusow; azzal lefeküdt a fűbe.

Nazarka s Jergusow is lefeküdtek, Lukása pedig elment Jeroskával.

— Nincs messze, bátya — erősítette Lukása — majd megmutatom, hamar rátalálók.

Alig mentek néhány lépést, Lukása éleset füttyentett. — Erre jártok, itt szoktak legelni.

először a társadalom szervei által művelt, közvetlenül a társadalmi szükségleteket kielégítő szellemi termelést, másodsor a magánüzem által folytatott áru-termelést és végül a tőkés üzemből levő áru-termelést.

A szellemi termelés első fajtájához tartozik az egész tanügy, a népiskolától kezdve a főiskoláig. Ha eltekinthetünk a csekély számú magániskolától, úgy ez ma már teljesen a társadalom kezében van és ez által nem a profit és üzletcsinálás kedvéért tartatik üzemből. All ez mindenekelett a modern állami és községi iskolákra, de áll a középkori romokként még fennálló egyházi szervezetek és közhasznú alapítványok iskoláira is, melyek főleg az angolszász kultúra országában gyakorolják még.

Ez a társadalmisított tanügy legnagyobb jelentőséggel bír a szellemi, főleg pedig a tudományos élet tekintetében, még pedig nemcsak a serdülő ifjuságra gyakorolt hatásánál fogva. Mindinkább rányomja ez a tudományos kutatásra is a bélyegét, amennyiben a tantervet, különösen a főiskolákon, mindinkább monopolizálóvá teszi ama tudományos apparátusnak, amely nélkül tudományos kutatás manapság szinte lehetetlen. Ez főleg a természettudományokra áll, melyek technikája oly magas fejlettségű lett, hogy néhány milliómóltól eltekintve, még csak az állam rendelkezik azon eszközökkel, melyek a tudományos intézetek előállításához és fenntartásához szükségesek. De a társadalmi tudományok sok ágában is: ethnologia, archaeologia s másokban mind terjedelmesebbé és költségebbé válik a kutatás tudományos apparátusa. És emellett a tudomány mindinkább oly mesterséggé válik, melyből az ember nem élhet meg, melynek csak oly emberek szentelhetik magukat, kiket az állam azért megfizet, hacsak nem voltak nagyon óvatossá szülei vagy — feleségeik megválasztásában. Termékeny tudományos tevékenységnek még az előfeltételei is csak nagy s mindinkább növekvő pénzáldozatok árán szerezhetők meg. Így aztán az államhatalom és az uralkodó osztályok mindinkább monopolizálják a tudományt.

Egy proletár kormányzat csak odavezethet, hogy megszüntesse az ezen állapotokból folyó korlátozásait a tudományos tevékenységnek. Szükséges, hogy tanügyét, mint már említettem, úgy alakítsa, hogy minden tehetség számára lehetővé váljék minden tudás megszerzése, melyet a társadalmi tanintézetek egyáltalán nyujtani képesek. Óriási mértékben szaporítja majd a tanító és egyszersmind kutató tudományos erők után való keresletet, végül azonban odahat, hogy az osztályellentétek megszüntetése által, az állami szolgálatban álló, társadalomtudományi téren kutatókat külsőleg csak úgy mint belsőleg szabadabb tegye. Mindaddig, míg osztályellentétek lesznek, különböző álláspontok is lesznek, melyekből a társadalmat tekintik. Nincs nagyobb álnokság vagy öncsalás, mint az, amely ama bizonyos, az osztályellentétek fölött álló tudományt emlegeti. A tudomány csak a kutatók agyában létezik és ezek a társadalom termékei lévén, nem menekülhetnek attól s nem emelkedhetnek a fölé. A szocialista társadalomban is a tudomány a társadalmi feltételektől fog függni, de ezek akkor legalább egységesek lesznek, nem pedig ellentétesek.

(Folytatjuk.)

— Megvan — ujjongott a vadász, miközben koroklás volt rá a válasz. Utána újra egy, az a felfedezett nyomokat vizsgálta. Itt szokott az után sok... összevissza.

— Ideje van, hogy felkeljenek — gondolta magában Lukasa. Botját kicsifrátta, azután alvó társaihoz közeledett, hogy felkeltse őket.

Valami gyenge nesz ütötte meg a fület, mintha a víz mentén; nézte a sötét folyót. A csecencekre gondolt. — Bizonyára a folyóban valami loccsant volna. Arra felé azok is örködnek valahol, vagy isten tudja merre kóborolnak. Zaj ütötte meg fület, mint ha valami loccsanást hallott volna, önkénytelenül fegyverre utant. A part mentén egy vadkant vett észre. Felemelte fegyverét, abban a percben a vadkan eltűnt a sűrű sás között. Visszament társaihoz.

Nazarka kabátjába burkolva mélyen aludt. Jergusow ébren volt.

— Milyen élvezetes itt üldögelni. Pompás hely mondhatom. Oda vezetted?

Lukása fejével intett, kigombolta kabátját és Jergusow mellé ült. — Amint visszajöttem, egy nagy fene vaddisznót láttam; nem hallottad a sás zizegését?

— Mindjárt gondoltam én is, hogy vaddisznó lehet, megismertem a futását... Most pedig hagyj aludni, ha kipihentem magam, kelts föl, azután felváltalak és én fogok örködni. Betakarozott kabátjában és megfordult.

— Én úgy sem tudnék aludni — mondta Lukása.

Az éj sötét volt; meleg és nesztelen, csak a csillagok pislogtak az ég alján, a többi elfodték a fekete felhők, melyek lomhán usztak tovább.

A Terek is pihenni látszott a nagy sötétségben. Néha villant meg a víz felszíne, tompa, szürke színben. Viz, part és felhő minden egybefolyt. Az éjjeli csendet csak a sás zizegése, egy-egy szunyog zümmögése, távoli puskadurranás, a víz loccsanása szakította meg.

A kozákok hortyogtak. Egy bagoly röpült át épen a kozákok felett. Rászállt egy plátánfára, nyakát előre nyujtva, szárnyait összecsapkotta... Az őt álló kozák a legkisebb neszre fület, fegyvere után nyult s miután meggyőződött, hogy nem fenyegeti őket veszély, tovább bóbiskolt.

Az éj lassan húzódtott. A felhők lassan elvonultak; kibontakoztak a csillagok, a hold ezüst fénye bevilágította a hegyormokat. Hüvös, finom pára ereszkedett alá. Nazarka felriadt álmából, néhány szót mormogott, azután újra elaludt. Lukása nagyon unatkozott. Felkelt, hosszú vadászkeszével botját faragcsálta, majd a csecencekre gondolt; azokra a vakmerő legényekre, akik a hegyekben élnek, időnként lecsapnak hozzájuk.

Tekintete a folyó tulsó oldalán tévelygett... Ott is sötét volt minden. Amint a hold sugara átvillant a felhőkön, gyenge fénysávot vont a folyó vizére... Emlékében átjárta a falut, látta Dusenkáját, ahogyan ők a kozákok elneveztek, amiért azután mindig haragudott is. Közégett a reggel. Ezüstszerű kód lebegett a víz felett, fiatal sasok röpököttek, kifeszített szárnyakkal kovályogtak a levegőben. A faluban megszólalt az első kakas. Egy rekedt ku-

— Meglássuk, milyen pompásan lepuftantom a fickót. — Fölemelte fegyverét, gyorsan alátámasztotta felhuzta a kakast s visszafojtott lelekzettel várt. Szemét mereven függesztette a nagy fatörzsre. — Aztért nem érdemes őket felkelteni, elbánoék én velem egygama is. — Figyelt. A törzs tovább uszott a part mentén. — Csak el né hibázom. — Hirtelen egy fejet vett észre; céltott: a fej újra eltűnt a vízben. Lukasa letérdelt, megigazította fegyverét és úgy céltott a fatörzsre. — Az atya és fiu nevében — mondá a kozák szokásához híven és lött. Tűz lobbant fel a lövés után; a dörrenés zugva terjedt a reggeli levegőben. A fatörzs egyszerre megfordult, az árral uszott s ide-od fordott, amint az ár sodorta.

Jergusow ijedten ugrott fel a fatörzs mellől, puskája után kapott s fiangosan kiabált.

— Hallgass — mordult rá alig hallhatóan. — Nem látod?

— Kire löttél? — kérde Nazarka. — Mond kire löttél?

Lukása nem felelt. Megtöltötte fegyverét, tekintetével még mindig az uszó fatörzset követve. A fatörzs egy homokbuckába ütdött s valami nagy kivehetetlen alak uszott mellette.

— Kire löttél? Miért nem szólsz? — kérdezték törelmetlenül a kozákok.

— Nem látjátok! Nem megmondtam!

— Hazudik, vagy magától sült el a puskája — tréfálózott az egyik.

— Agyonlöttem a bitangot. Látjátok! ujjongott Lukása. Hangja remegett az izgatottságtól. — Látjátok, ott uszik... Nézzetek csak jól oda... Agyonlöttem.

— Mondtam, hogy hazudik — szolt Jergusow.

— Nézz oda! Nézz csak... Agyonlöttem. — Megfogta Jergusow vállát s oly erővel rántotta magához, hogy az megbicsaklott.

Jergusow a jelzett irányba nézett s amikor észrevette a hullát, hangja egyszerre megváltozott.

— Megálljatok csak, lesznek ott még többek is. ez legelől uszott a többi vagy átjött a folyón vagy túlról maradtak.

Lukása ledobta övét s a folyó felé indult.

(Folytatjuk.)

SZERKESZTOI UZENET.

J. P. Cincinnati. Nem lehetett kiállítani a mondott összegből, azért bevehető részeit közzéltük.

Besenyői, Newark. Önnök van igazsá. Az u. n. deres-törvény, melyet mult év júniusában hoztak, tartalmaz ilyen intézkedéseket.

KIADÓHIVATALI UZENETEK.

Felszólított mindazon lapkezelőket, kik a felvett előfizetési összeget még nem küldték be, hogy azt mielőbb küldjék be.

Lapkezelők figyelmébe ajánljuk a nyugtázást figyelemmel kísérni és az esetleg téves nyugtázást azonnal bejelenteni.

Előfizetők figyelmébe! Gyakori eset, hogy lakást változtatnak és nem jelentik be azonnal új lakcímüket, miáltal a lap kézbesítése lehetetlen. Azért felszólítottuk mindazokat, a kik lakást változtatnak, hogy haladéktalanul jelezzék be, új lakcímüket, hozzáette az előbbi címet is, mert ellenkező esetben a pontos kézbesítést nem vállalunk felelősséget.

Előfordul, hogy az elvtársak beküldik a lap előfizetési díját és nem értesítenek a pontos címről, hogy a lap havá küldendő. Ezért felkérjük az elvtársakat, hogy a pénz elküldésénél értesítsenek a pontos címről, hogy a lap küldése akadályt ne szenvedjen.

HELYREIGAZÍTÁS.

Lapunk 19. számában a nyugtázásnál G. Ámon helyett G. Márton olvassandó.

LAPUNK MEGBIZOTTAI.

- New York, N. Y. Szerkesztőség, 516 E. 6th St. Cleveland, O. S. K. Horváth, 3536 W. 66th St. Brooklyn N. Y. Mandula Sándor, 258 Heyward St. E. Pittsburg és környéke, L. Stéger, P. O. B. 385 Schenectady, N. Y. Tóth Lajos, 109 7th Ave. Passaic, N. J. Bujaky János, 14 Grand St. Garfield, Newark, N. J. Róna D. 136 Bond St. St. Louis, Harangozó P., 202 Souldar St. Elizabethport, N. J. A. Gallé, 257 Livingston St. Burlington, O. Botos Imre, 244 Mulberry St. Milwaukee, Wis. L. Horváth, 619-3rd St. San Francisco, B. Fischer, 883 McAllister St. Philadelphia, Pa. Frenkel, 916 Randolph St. Buffalo, N. Y. J. Popovics, 394 Tonawanda St. McKeesport Pa. Debruceny B. 143-2nd St. New Brunswick, J. Kovács, 44 Somers St. Springfield, Ill. Szivós János, 805 N. 7th St. Cincinnati, G. John Juhász, 1941 Central Ave. Bridgeport, Conn. C. Wellner, 53 Cherry St., Hartford, Conn. Czapp István, 4 Selsbee Lynn és Boston. Nagy, 27 Irving Ave. Newark, O. Turucz Pál. Divernon, Ill. Jankó István. Erie, Pa. Tóthi Béla, 548 W. 19th St. Oakland és vidéke, Cal. M. Klein, 516 18th Street Oakland, Cal. Peoria, Ill. J. Takács, 625 Fishgate St. Columbus, O. J. Jergasics, 233-2nd St. Allegheny, Pa. H. Gyéks, 905 East St. North Tonawanda N. J. Ch. Mayer, 239 Frederika St. Ezenek kívül az egyes szervezetek által megválasztott ajtóbiztosági tagok fel vannak hatalmazva előfizetési felvételre és az új nyugtázni.

AZI. W. W. MAGYARLOCALJAI.

Amerikai Magyar Nyomdász-Szervezet (Industrial Typographical Union, Local No. 161, I. W. W.) Gyűléseit tartja minden hó 1-6-ik vasárnap délelőtt, a Szabad-szabaddélelőttökön 512 E. 6th St. Levelező L. Lefkowitz 516 E. 6th St. (Népakarat nyomda.)

A Chicago-i Ladies Tailor Local Union, No. 538. I. W. W. Gyűléseit tartja minden hó első és harmadik keddjén este 7 órakor 8-10 N. Clark St.

Hungarian Language Local No. 536 of the I. W. W. New York-i magyar nyelvű osztagja az I. W. W.-nak. Gyűléseit tartja minden hó 1-6-ik szerdáján 51 E. 6th St. Titkár E. Stern, 544 E. 12th St.

A Philadelphiai Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 204, I. W. W.) gyűléseit tartja minden hó második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St. Pénzügyi titkár Parker Leo, 948 N. Randolph st., kibez minden az osztagly érdeklő levél intézendő.

I. W. W. L. U. 25 Br. 2. (I. W. W. Newarki Magyar Vas-és Fémmunkások csoportjának helyisége 20 West St. Plavetzky szálloda. Hivatalos óráit tartja minden szombat este 8-10 óráig. Beirattási díj 30c. havijá ránk 30c. Felhívjuk magy. munkástársainkat a beirat kozásra. Adress: Lajos, titkár

A Magyarajku Bidosogók és Szerelők Szakcsoportja 1567-2nd Ave. I. emelet (Uj világ kávéház). Jssze-jövetel minden kedden este 8-10-ig és vasárnap délelőtt 11-12-ig. Elnök Fazekas Lajos. Jegyző Paszkos Miksa lakik 436 E. 84th St.

T. M. E. M. Betegsegelyző Egylet.

Alapított 1904. április 4-én. Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján d. u. 2 órakor a Fortune Hallban, 226 5th St., Springfield, Ill. Tiszviselők: Elnök: Szivós János, alelnök: Nyilas András, titkár: Gy. Németh András, jegyző: ifj. Nyilas György, 1516 Sangamon Ave., pénztárnok: id. Nyilas György, ellenőr: Gy. Németh Ferenc, pénzügyi bizottságok: Bánya István és Szivós György, helyi betegápolók: Nomenyi Karoly, vidéki: Boda András, temetés rendező: Bánya István, teremőr: Kertész János, szv. ügyk.: id. Nyilas György, Sangamon Ave., Springfield, Ill.

MUNK. BET. ÉS ÖNKÉPZO SZERVEZET.

Munk. Bet. és Önk. Szerv. I. osztálya, Brooklyn. Üzleti ülésait tartja minden hó 2-ik kedd estjén és képzőgyűléseit minden harmadik vasárnap este 8 órakor, 5 Boerum Street. Elnök Ondik János, 10 Utica Ave., Brooklyn. Alelnök Shebl József, 401 Central Ave., Brooklyn. Titkár Mandula Sándor, 258 Heyward St., Brooklyn. Pénztárnok Barnóczy Mihály, 75 Meserole St., Brooklyn. Hivatalos orvos M. B. Pearlstein, 309 Hewes Street, cor. Harrison Ave., Brooklyn, N. Y.

EGYLETI KALAUZ.

I. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet egyidejűleg 516 E. 6th St. Üzleti ülésait tartja minden hó első szombatján Minden szombat este és vasárnap délután vita vagy felolvasás. Vendégeket szivesen fogad a szervezet.

II. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet II. oszt. helyisége 1567 2nd Ave Uj Világ kávéház I. em. Minden szombat este vita vagy felolvasás. Vendégeket szivesen fogad a szervezet.

III. osztály Brooklyn nagy szoc. kör 5 Boerum St. (Soc. Labor Club helyisége) van. Titkár Karl Ste. fankó, 35 Schole St. hová minden levél intézendő. Minden hó első vasárnapján, d. u. 2 órakor képzőgyűlés és minden 3-ik szombat este 8 órakor összejövetel. Gyönyörű és gazdag könyvtárát a tagok rendelkezésére.

IV. osztály. Passaic Magyarajk Szoc. Kör Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján a kör helyiségeben. Lehocy-féle saloon 182-3rd st.

V. osztály. Elizabethporti szoc. munkás Szervezet. Gyűléseit tartja a Knoll-féle Hallban 463 East Jersey st. cor. 5th St. minden 3 szombaton vita vagy felolvasás. Utolsó szombaton üzleti gyűlés. Titkár: M. Oppman, 248 Inslee Pl.

VII. osztály. Newarki Szoc. Munk. Szerv. Üzleti ülésait tartja minden hó 1-6-ik szombatján és a többi szombaton vit. vagy felolvasás. 20 West St. Plavetzky szalon helyiségeben. Titkár Adler Lajos, 134 West St.

VII. osztály. Schenectady-i Szocialista Munkás Szervezet helyisége 805 Duane Ave. Nass József helyiségeben. Gyűléseit tartja minden hó 2-ik szombat este 8 órakor és minden hó 4-ik vasárnap d. u. 8 órakor. 834 Albany St. Kurung elvtársnak. Titkár A. Baan 82 Welley St.

VIII. osztály. Pittsburg és Környéke Szocialista Munkás-Szervezet minden hó második vasárnapján d. u. tartja az üzleti gyűlést és minden szerdán este vita-estély vagy felolvasás tartatik magánhelyiségeben 335 Beech Street. E. Pittsburgi titkár M. Weisz Lev. titkár L. Gross P. o. Box 385. A szervezetet érdeklő levelek ide címzendők.

IX. osztály. McKeesport Magyar Szocialista Munkás szervezet saját helyisége 149 2nd St. Üzleti gyűlés minden hó első vasárnapján délelőtt, minden harmadik vasárnap eszmecsere. Titkár M. Braun, Levelező titkár Rndw-cky Béla e. o. Rosenberg 338 5th Avenue, hová minden a szervezetet érdeklő levelek küldendők.

X. osztály. San Franciscoi Szoc. Munkásszervezet. Gyűléseit tartja minden hó első szombaton, a többiekén vita vagy felolvasás. A szervezet helyisége 30 E. Allister St. Titkár: Stern M. cor. Scott and Cascut St. Szervezetünket érdeklő levelet kérem ide címezni.

XI. osztály. Cleveland Magyar Szocialista Munk. Szervezet (Hungarian Branch of the Socialist Labor Party.) Titkár J. Timár, 1949 W. 25th St. Minden a szerv. érdeklő levelek ide küldendők. Gyűléseit tartja minden hó első kedjén, 1949 W. 25th St. magánhelyiségeben.

XII. osztály. Hartfordi Szoc. Munk. Szerv. P. o. és lev. titkár Burger Dezsó, 386 Park St. Pénztárnok Lukács János. Gyűléseit tartja minden hó 4-ik vasárnapján 24 Elm St. S. L. P. Hall.

XIII. oszt. Pénzügyi titkár és jegyző Rochlitz G. levelező titkár Tudor J., 825 N. Lawrence St. hová minden a szervezetet érdeklő levelek címzendők. Üzleti gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján d. u. 3 órakor, 800 Parrish St. (magánhelyiség). Minden szombat este felolvasás vagy vitastély.

XIV. osztály. Buffaloi Szocialista Munkásszervezet. Levelező titkár M. Weisz 312 Tonawanda St. Hová minden a szervezetet érdeklő levelek küldendők. Pénztáros Erdelyi A. Gyűléseit tartja minden hó 2-ik szombaton délután 174 Austin St. Gyűléseit felolvasások és vita estélyek minden szerda este. Magánhelyisége nyitva minden este.

XV. osztály. A St. Louisi Marx Károly Munk. Önk. Egylet. Magánhelyisége nyitva minden este. Titkár M. Spitzer 1439 So 3rd St. Összejöveteleit tartja hetenként háromszor a következők sorrendben: Kéki napokon olvasás, 1. és 3. csütörtökönki üzleti ülés, a többi csütörtökön retorikai előadások, Vasárnap délutánoként szórakoztatásra szánt családi összejövetelek.

A St. Louisi, Marx Károlyi Munkás Önképző egyet. Dalardai osztálya, dalorait tartja minden vasárnap d. e. 10-12 óráig Üzleti ülés minden hó 2-ik szombaton. Titkár László Sándor 2401 N 9th Street Minden a dalardait érdeklő levelek ide címzendők.

A St. Louisi Marx Károly Munkás Önképző Egylet 2-6i osztálya. Gyűléseit tartja minden csütörtök d. u. fel 2-6i fel 3-ig.

XVI. osztály. Baltimorei Leucopointi Szoc. Munk. Szerv. gyűléseit tartja minden harmadik, havi ülésait pedig minden első vasárnapján a havi ülésait 10-12 óráig, a Labor Lyceumban, 1011 E. Baltimore St. Lev. titk. Ch. Varró 14 N. Curley St.

XVII. osztály. Bostoni [Mass.] Szocialista Munkás Szervezet. (Hungarian Branch of the S. L. P.) üzleti gyűléseit minden hó 2-ig hétfőjén, gyűlés után vita: és minden negyedik vasárnap képző gyűlés, 1165 Tremont St. Room 1. Boston, Mass., a S. L. P. helyiségeben.

XIX. osztály. Chicagói Szocialista Munkásszervezet (Hungarian Branch of S. L. P.) magánhelyisége 698 Fulton Street. Üzleti ülésait tartja minden hó 1-6-ik vasárnap d. u. Minden szombat este vita vagy felolvasás. Az elvtársak mindenféle ügyekben utalgatást kapnak. A szervezetet érdeklő értesítések A. Tomory, 698 Fulton St. levelezőhöz intézendők.

XX. osztály. Cincinnati-i Szocialista Munkásszervezet. Üzleti gyűléseit tartja minden hó 1. és 3. vasárnap d. e. 9 órakor. Minden vasárnap d. e. vita vagy felolvasás az S. L. P. Sectió helyiségeben 1414 Race st. hol belépni óhajto tagok jelentkezhetnek. Levelező Pálfi János 521 Oliver St.

XXIII. New Brunswick Szoc. Munk. Szerv. Gyűléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Titkár: Ur J. 286 Neilson St.

XXVI. oszt. Oakland és Vidéke Szoc. Munk. Szerv. Lev. titkár Klein M. 516 18th Street, Oakland, Cal. Üzleti ülésait tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 2 1/2 órakor 337 12th St. (Castle Hall) Oakland Cal.

XXVII. oszt. A Peoriai Magyar Szoc. Munk. Szervezet. Levelező és pénzügyi titkár Takács István, kibe minden írásbeli megkeresés intézendő [lakik 625 Fishgate St.] A szervezetet minden hó első vasárnapján d. u. 3 órakor havi- és minden 2-ik szombaton képzőgyűlést tart 3102 S. Adams Street, Berger Hall-ban.

XXVIII. osztály. Chicagói Szoc. Munk. Szerv. 2. k. osztálya. Titkár Ch. Jeney 920 Clybourn Ave., kibe minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

XXIX. osztály Newark, O. Szoc. Munkás Szervezet. Üzleti gyűléseit tartja minden hó második vasárnapján képző gyűléseit minden második vasárnapján Baltimore St 389 magán helyiségeben Lev. titkár Sipos János, 285 Baltimore St. kibe minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. Pénztárnok Botos Antal, jegyző Vadas Péter.

XXX. osztály. Columbus, O. Marx Károly Önképző Kör. Titkár Jergasics János, akiezh minden írásbeli közlemény intézendő, és ki szivesen ad minden felvilágosítást. Címe: 253 Second Street, Columbus, Minden vasárnap délután vita vagy felolvasás a szervezet helyiségeben S. 404 Welch Ave.

XXXI. osztály. Allegheny, Pa. Üzleti gyűléseit minden hó 4-ik szombatonján este 8 órakor. képző gyűléseit helyiségeben 805 East St. Titkár H. Gyéks, lakik 808 East St. hová minden a szervezetet érdeklő levelek imzendők.

XXXII. osztály: Bridgeport Conn. Lev. titkár "A. Naményi, 140 Arch St. Minden vasárnap d. u. fel 3 órakor összejövetel. Rendes havi ülésit minden hó első vasárnapján d. u. 3/4 órakor tartja a Rákócy kávéház külön termében Pine St.

XXXIII. oszt. E Chicago Ind Titkár Gyurgyik János. Box 486 Ülésait tartja minden hó 1 vasárnap d. u. 3-tól minden vasárnap vita és társas összejövetel. Helyisége a Szivós-féle Hallban van.

XXXIV. osztály. Cleveland East Side Szoc. Munkás Szervezet. Gyűléseit tartja minden hónap első és harmadik csütörtök este, titkár Zucker M. 4415 Woodland Ave kibe minden a szervezetet érdeklő levelek címzendők. Egyleti helyiség 2895 E. 79th St.

A Milwaukeei Magyar Szoc. Önképző és Dalkör. Tiszviselők: Titkár A. Pieben, pénztárnok Marák János, szervező-bizottság: Löwy Armin, Veninger Vince, Palsik Mihály, Korneth Kornél; jegyző: Veniger Vince, könyvtárnok ifj. Mayer József, ellenőr: Merder Zoltán, Ofrics Jánosné, lapmegbízott Horváth Lajos, 619 3rd Street.

MUNKÁS BETEGSEGELYZO SZOVETSÉG.

20 West St., Newark, N. J. Az összes levelek Fekete János p. ü. titkárhoz, 74 So. Orange Ave., Newark, N. J., intézendők. A központi titkárhivatalos ügyekben lehet beszélni minden szerdán és pénteken este fél 8-tól fél 10-ig.

Intéző bizottság: Székely: Newark, N. J. Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján d. e. 9 órakor:

Elnök: Fradrich Ferenc, 18 Howard St; alelnök: Edison Lajos, 74 S. Orange Ave; lev. és pénzügyi titkár: Fekete János, 74 S. Orange Ave; pénztárnok: Kish János, 141 West St; számvizsgálók: Linhardt Antal, 85 Sussex Ave., Newark, N. J., Pollák Bertalan, 33 Monroe St., Passaic, N. J., Székely János, 89 Jersey St., Patterson, N. J., szervező: Adler Lajos, 134 West St., Newark, N. J., jegyző: Vörös József, 230 3rd St., Elizabeth, N. J., ellenőr: Tranter Antal, 431 Magnolia Ave., Elizabeth, N. J. Bridgeporti Betegsegelyző Egyletek ügykezelője: Nagy Károly, 36 1/2 Rutgers St., Newark, N. J.

Osztaglyok: I. osztály New York. Elnök: Schwartz Vilmos. P. o. és lev. titkár: Fischer Samu, 111 E. 6th Street. Pénztárnok Buxbaum Gyula, 1685 First Ave. Hivatalos orvos Dr. Hohenberg B. 608 E. 6th St. Telephone 3615 Orchard. Gyűlések minden hó első és harmadik péntek Jén Helyiség 404 E. 64th St. a Hunyadi Hall-ban.

II. oszt. Cleveland O. Elnök J. Szemenyel, jegyző Tell M. Ave P. o. és levelező titkár Sóhár István 2949 W. 29th St. Pénztárnok Borjános 2021 21st St. Gyűléseit tartja minden hónap 3-ik vasárnapján délelőtt, Hivatalos orvos Dr. Francisc, 3243 Lorain Ave.

III. osztály. New Brunswick, N. J. Elnök Szabó S. 85 french St. titkár: J. Kovács 44 Sommerset St. Pénztárnok Walljus Jozsef 360 Neilson St. gyűléseit tartja minden 4-ik vasárnap, 303 Neilson St.

IV. osztály. Hartford, Conn. Elnök Franck Knotek. P. o. és ideiglig. titkár: Schultheiss M. 62 Grand St hová az osztagly érdeklő levelek küldendők. Pénztárnok Kaszág Gy. 45 York Street Üzleti ülésait tartja minden hó 3-ik csütörtökjén este 8 órakor; felolvasásokat tart minden hó 1-6-ik vasárnap délutánján

V. osztály. Elizabeth, N. J. Elnök Tóth S., P. o. és lev. titkár Csontos János 437 Bond Street Pénztárnok M. Horváth 145 Inslee Pl. Jegyző Gönczi Ede Orvos Dr. Stein Emil 155 2nd st. Gyűléseit tartja hó 3-ik kedd estjén.

VI. osztály. Detroit, Mich. Elnök Szabó Imre. Jegyző Mészáros János. Pénztárnok Vaz. József lakik 2286 Jefferson Ave. P. o. és lev. titkár Simonyi Sándor 8 Wandaerbill Ave. W. Detroit gyűléseit tartja minden hó 4-ik vasárnap d. u. 2 órakor 2132 Jefferson Ave, West Detroit, Mich.

VII. osztály. Lynn, lev. és pénzügyitkár Dobrovits András, P. O. Box 35.

VIII. osztály. Newark, N. J. Elnök Rörich J. Pénztárnok Reig Károly lakik 47 Mercer St. Pénzügyi és lev. titkár: Edison L. 74 So. Orange Ave. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik csütörtökjén, 20 West St, Hivatalos orvos dr. L. Weisz 237 So. Orange Ave. Rendelő órák délelőtt 8-10-ig, délután 1-3-ig, este 6-8-ig. Minden havi gyűlés után való kedden tisztviselő gyűlés.

IX. osztály. Buffalo N. Y. Elnök Singer J. alelnök Fekete Gy. pénztárnok Buss István levelező titkár Heim András, lakik 18 Rano Street, hová minden az osztagly érdeklő levelek intézendők Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján.

X. osztály. Erie, Pa. Elnök Tóthi Béla, titkár K. Horváth, 909 W. 2nd St. hová minden az osztagly érdeklő levelek címzendők. pénztáros Stephen György orvos Dr. Akerman, lakik 9-ik 11 W. St. Telephone Mutual Y. 1447. Bridgeporti ügykezelő Lovas István, 721 W. 2nd St. Gyűléseit tartja minden hó 1-6-ik szombatonján este 8 órakor.

XI. osztály. Orange, N. J. Elnök Szokonya András, Pénztárnok Vészer János. P. o. és lev. titkár Paulik Lajos, lakik 239 Walley St. hová minden az osztagly érdeklő levelek küldendők. Jegyző Henrik Frigyes. Számvizsgálók Nöhrer M. és Szokonya A. Gyűléseit tartja minden hó III-ik péntekjén, este 8 órakor, 101 Nassau St.

XII. oszt. Milwaukee, Wis. Elnök Horváth L., 619 3rd St. Pénztárnok Phillipsky J. 660 25th St. Jegyző Marák János, 1844 National Ave. Pénzügyi titkár Schwartz D. Box 61 Cudahy, Wis., hová minden az osztagly érdeklő levelek küldendők. Képző gyűléseit tartja minden hó 4-ik hétfőjén. Üzleti gyűléseit tartja minden hó 4-ik hétfőjén este 8 órakor helyiségeben Lipps Building cor. 3rd & Prairie St.

XIII. oszt. Chicago Ill. P. o. és lev. titkár Ch. Jeney 920 Clybourn Avenue, hová minden a betegsegelyző érdeklő levelek küldendők.

XIV. oszt. Schenectady. Titkár L. Tóth 109 7th Ave. Pénztárnok K. Prantvain 207 Sunseot St. Jegyző Baan. Gyűléseit tartja minden hó 3 csütörtökén este Kolesch Károly termében.

XV. osztály East Pittsburg Pa. Elnök Gross H. p. o. és lev. titkár Székely Imre P. O. B. 2422 Pittsburg Pa. hová minden az osztagly érdeklő levelek küldendők. Pénztárnok Rohulka János P. O. E. Pittsburg Pa. Titkár Steger L. Orvos Dr. Crandl, Bradlock Ave. Turtle Creek Pa. Gyűléseit tartja minden hó 4-ik vasárnap a délelőtti órákbanaz East Pittsburgi Turner Hallban

XVI. osztály. St. Louis, Mo. Elnök Mandel János Pénztárnok Kish Gergely lakik 192 Miller Street, Titkár Lahman Istvan lakik 1811 So 11th Street, hová minden az osztagly érdeklő levelek küldendők. Orvos Dr. Ch. Weinsberg 1531 So. 11th St., rendelő órák 2-3-ig, 7-9-ig, vasárnap 1-3-ig. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnap d. u. Grunecz-féle Hall-ban, 1500 So. 3rd Street.

XVII. Philadelphia., Elnök Ternay F. pénztárnok Papp Sándor, 418 S. 4th St., p. ü. titkár Tóth László, 821 N. 4th St., levelező titkár Tudor Tivadar, 825 N. Lawrence St., hiv. orvos Dr. Steiner S., 851 N. 5th St. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján, délután 2 órakor 800 Parris St. (magán helyiség)

XVIII. osztály Hoboken N. J. Elnök Mészáros István titkár Klein Béla lakik 91 Grand Street, pénztárnok ifj. Mészáros Márton, 62 Garden St. Üzleti gyűléseit tartja minden hó 3-ik szombaton este, képző gyűléseit minden hó 1-6-ik szombaton estjén.

XIX. oszt. Passaic, N. J. Elnök Pollák B. p. o. és lev. titkár Hubner I. 137 2nd St. c. o. Rizsák hová minden az osztagly érdeklő levelek intézendők. Pénztárnok Buják János. Hiv. orvos Hajtinger Kálmán. Gyűléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján d. u. 4 órakor 2nd Ave Molitorisz Hall-ban

XX. oszt. Bridgeport Conn. Levelező titkár Hajnos Lajosné 174 Pine St. Rendes gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 3 órakor, a Rákócy kávéház külön termében, 248 Pine St. Elnök Naményi Sándor: alelnök és pénztárnok Buják István 174 Pine St.

XXI. oszt. San Francisco, Cal. Pénzügyi titkár Orroz István 1377a Minna St. Pénztárnok Dobronka F. 1363 Minna St. Gyűléseit tartja minden hó 1-6-ik és 3-ik szerdán este 8 órakor 883 Mc Allister St az S. L. P. helyiségeben

XXII. oszt. Manayunk, Pa., Elnök J. Kanicsár, p. o. és levelező titkár J. Janicsék, 181 Gay St., pénztárnok J. Pinter, 107 Catton St. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 2 órakor a pénztárnok lakásán.

XXIII. oszt. Allegheny, Pa. Elnök Marosy István. Pénztárnok Deman I. Titkár Bankovits I. 1517 Chartiers St. Gyűléseit tartja minden hó első szombat estjén 80th East St. magánhelyiségeben

XXV. osztály. Franklin-Furnace, N. J. Titkár A. Kiss P. O. Box 389. Elnök Nagy Károly.

XXVI. osztály. Newark, O. Elnök Turucz Pál, alelnök Lakatos József, pénztárnok Besenyői Gy. jegyző Lakatos József levelező- és pénzügyi titkár Bauer J. 850 Schuler St. kibe az osztagly érdeklő levelek küldendők. Gyűlések minden hó 3-ik vasárnapján tartatnak. Baltimore St. 389. Külön magánhelyiségeben.

Bridgeporti Betegs. Szv. ügykezelője, ahol tagok felvételre jelentkezhetnek. A belpolg tagok felvilágosítás kaphatnak Nagy Károly ügykezelőnél, 36 1/2 Rutgers St. Newark, N. J.

HIRDETÉSEK.

(E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a kiadóhivatal.)

Abelowitz A. Mindenféle phonographok és hangszerek. Legnagyobb választék magyar rekordokban. Kérjen árjegyzéket. 132 St. Marks Place, (8th St.) NEW YORK.

'HUNGARIA' elsőrendű magyar Saloon és vendéglő 263 Ninth St. San Francisco cor. Clementine St. Bor és Sör csarnok, izletes magyar ételek és italok minden időben kaphatók. Kitűnő biliard terem, a San Francisco-i magyarság kedvelt találkozó helye. A magyar munkásság pártfogását kéri ERDELYI A., tulajdonos.

'ATTILA HALL' 523 E. 6th St. New York. FISCHER JÓZSEF, tulajdonos. Magyar Bor és Sör Csarnok. Váradi és Pukaj Gyula I. W. W. cigány zenekarának irodája.

Egy cseppet a házba egy igaz mértékkel mért, fél gallonos korsó jó WHISKEY vagy BRANDY egy hónapig is eltar. Látáiba csomagoltan az ország bármely részébe elküldöm saját felelősségemmel 1.50-ért H. J. FRIEDMANN szeszital kereskedő 1175 R AND Ave. Chicago, Ill.

Péter Lajos „Rákócy Hall”-hoz ezimerte. Vendéglő, Kávéház és Címzett. — 4-ik utca, 107, New York — AJÁNLJA KITÜNŐ MAGYAR KONYHÁJÁT. Kitűnő itatok. Kitűnő itatok. Alkalmos helyiség mulatságok, lakadalom vagy hasonló ünnepélyre. A New Yorki Magyarajku Szocialisták kedvelt gyűlékezési helye. Különböző munkás-lapok az elvtársak rendelkezésére állanak.

Magyar Kávéház és Billiard-Terem GÁSPÁR KÁROLY 529 East 5-ik utca, Avenue A és B között, New York.

Katolín János FÉNYKÉPÉSZ 3616 N. Broadway, St. Louis Képek felvétele BÁRMILY időben reggel 8 óráig este 8-ig rendelésnek KÉSŐBB is. Nagy-gyöbbitások, gombképek és képrámák kaphatók. Kis jegyek 28 drb. 25. Kérem a magyarok pártfogását.

A. GROSSMANN MOSÓ-INTÉZETE 738 E. 9th St. N. Y. Mosást elhozattja s kézen házhoz szállítja.

MAGER LÁSZLÓ MAGYAR étterem és kávéház 3729 S. Halsted St. CHICAGO, Ill. A So. Side szocialisták kedvelt találkozóhelye Jó ételek. - Tiszta szobák. - Felvilágosítással szivesen szolgálok. Az elvt. pártfogását kérem.

Bevándorlók figyelmébe ajánlja csinosan berendezett tiszta s jutányos áru SZOBÁIT ROSTASSY REZSÓ 513 E 6th St. NEW YORK. Az elvtársaknak Magyarországból érkező leveleire díjmentesen adok felvilágosítást és kívánatra a hajónál megvárni okot. ÉTTERMEM ÉS KÁVÉHÁZAM a magyarnyelvű öntudatos munkások kedvelt találkozó helye. Izletes friss ételek. - Hazai biliard asztalok. Bel és külföldi pártlapok. Feltétlen